

Handläggare: Emily Tjäder
Telefon: 08-508 28 741

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2023-02-21, p. 7

Verksamhetsberättelse VB 2022 för Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande;

1. Godkänna verksamhetsberättelse och bokslut 2022 för miljö- och hälsoskyddsnämnden och överlämna den till kommunfullmäktige
2. Justera beslutet omedelbart.

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Mikael Nyberg
Avdelningschef

Nämndens ekonomi och verksamhet

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

Budgeten från kommunfullmäktige var ursprungligen netto 140,3 mnkr och via avstämningsärendet erhöll nämnden ytterligare 5,0 mnkr för framtagande och uppföljning av lokala åtgärdsprogram (från central medelsreserv 2). Till tertial två erhöll nämnden ytterligare 0,9 mnkr som avser utökat friskvårdsbidrag om 0,3 mnkr samt 0,6 mnkr för starka team. Den sammanlagda nettobudgeten uppgick därmed till 146,2 mnkr.

Tabellen nedan visar utvecklingen av budgeten för 2022:

	Kostnader	Intäkter	Netto
KF budget 2022	236,4	-96,1	140,3
Budgetjustering för lokala åtgärdsprogram	5,0		5,0
Omslutningsförändringar	44,7	-44,7	0,0
Budget avstämningsärendet	286,1	-140,8	145,3
Budgetjustering för ökad friskvård och starka team	0,9		0,9
Nämndbudget 2022	287,0	-140,8	146,2

Miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisar totalt sett ett överskott om 9,5 mnkr. Resultatet förklaras av:

- Statlig ersättning för trängseltillsyn (13,9 mnkr).
- Lägre intäkter för planerad kontroll, livsmedel (13,1 mnkr). Detta är en följd av övergången till efterhandsdebitering, där införandeåret ger ett exceptionellt resultat. Intäktsnivån har justerats i verksamhetsplanen för 2023, eftersom efterhandsdebitering leder till minskade intäkter. Förvaltningens budget för 2023 baseras på högre intäkter inom området jämfört med utfall 2022 (cirka 8 mnkr).
- Ökade intäkter för nyregistrerade verksamheter, livsmedelskontroll (1,9 mnkr).
- Lägre personalkostnader till följd av vakanser, föräldraledigheter, personalavgångar och VAB.
- Högre personalkostnader kopplade till trängseltillsyn.
- Högre konsultkostnader.
- Lägre kundförluster.
- Högre kostnader för friskvård och starka team utifrån extra budgettilldelning från staden.
- Lägre kostnader för kontors- och driftkostnader.
- Högre kostnader för digitalisering.

Nämnden uppfyller inte stadens mål för prognossäkerhet om 1 procent. Avvikelsen mellan tertialrapport 2 och utfallet beror främst på lägre personalkostnader, högre

konsultkostnader samt högre intäkter framför allt inom livsmedelsområdet.

Av kommunfullmäktige beslutade satsningar

Nedan redogörs för de områden som nämnden erhållit extra medel för i budget.

- *Skärpt tillsyn av avfall.*
Under året har förvaltningen påbörjat satsningen genom såväl operativ verksamhet som förberedande insatser för utökad verksamhet under 2023, däribland kompetensförstärkning och initierad samverkan med relevanta myndigheter. Nämnden har bedrivit tillsyn gentemot avfallstransportörer, med fokus på att granska transportörernas avfallshantering och motverka illegal avfallshantering. Vidare har nämnden utrett klagomål eller tips rörande missförhållanden i avfallshantering. En informationsinsats riktad till samtliga tillståndspliktiga avfallstransportörer i Stockholm har genomförts. Nämnden har i samverkanssyfte även närvarat vid en tillsynsinsats avseende avfallstransportörer vid en mottagningsanläggning i Södertälje. Nämnden har upparbetat samarbete även med andra myndigheter som arbetar för att motverka oegentligheter. Exempelvis har förvaltningen deltagit på ett regionalt arbetsmöte om metoder och samverkan mot avfallsbrottslighet i Stockholms län.
- *Stärkt miljöövervakning- vatten och biologisk mångfald.*
Biotopkartan har uppdaterats och utgör underlag för framtagande av en förändringsanalys. Resultatet av förändringsanalysen kan användas som mått på utvecklingen kopplat till mål 5 om biologisk mångfald i stadens miljöprogram. Förvaltningen arbetar även med att utveckla en ny modell för förändringsanalys baserad på satellitdata. Båda insatserna ingår i förvaltningens arbete med övervakning av biologisk mångfald på landskapsnivå. Förvaltningen arbetar även med att ta fram ett reviderat övervakningsprogram för biologisk mångfald som beräknas vara klart i början av 2023. Inom vattenområdet har en uppföljning av 2012-års grundvattenövervakning genomförts. Miljöövervakningen av miljögifter i fisk,

vatten och sediment har förstärkts, bland annat genom utökad provtagning av PFAS.

- *Förstärkt kemikaliearbete, specialiststöd inom upphandling och miljögiftövervakning barn och andra känsliga grupper.*

En ny tjänst för hälsorelaterad miljögiftsövervakning är tillsatt. Samverkan inom staden kring kemikaliekrav och andra miljöfrågor kopplat till inköp utvecklas i nära samarbete med främst stadsledningskontoret och serviceförvaltningen.

- *Utvärdering av Miljözon 2 / utveckling av testbädd Hornsgatan.*

Miljöförvaltningen och trafikkontoret samarbetar i utvärdering av miljözon 2. Mätningar av fordons-sammansättningen har skett under hösten 2022 och effekten utvärderas under våren 2023. Visualiseringen av halter i realtid på Hornsgatan har fortgått liksom tester av olika sensorer.

- *Kommunikation, dagvattenhantering och minskad nedskräpning.*

Miljöförvaltningen har i samråd med Stockholm Vatten och Avfall AB arbetat fram ett koncept för kommunikation om dagvattenhantering. Insatsen kommer att, med start våren 2023, riktas till invånare i syfte att dels visa vad staden gör, dels att tydliggöra för invånare hur de själva kan påverka kvaliteten på vattnet och hur det påverkar sjöar i deras närområde.

- *Hållbar plastanvändning, miljö- och klimatmärkning inköpssystem.*

Som stöd till förvaltningars och bolags arbete har samverkansplattformen Plastforum utvecklats, bland annat har fem webinarier genomförts. Flera åtgärder i handlingsplanen där miljöförvaltningen står som ansvarig har påbörjats, däribland ett pilotprojekt för hållbar plastanvändning på Väderkvarnens vård- och omsorgsboende på Norrmalm. Serviceförvaltningen har färdigställt en rapport om förutsättningar för en miljö- och klimatmärkning för stadens inköpssystem. Miljöförvaltningen har bidragit med information om

hur kemikaliesmarta val kan definieras och märkas.

- *Markundersökning i Snösätra.*
Markundersökningar pågår och fortsätter under 2023 inom tre delområden; vid skjutbanorna samt norra respektive södra industriområdet. De översiktliga markundersökningarna vid skjutbanorna är slutförda och har övergått i markundersökningar inför efterbehandling. I arbetet ingår även att undersöka möjligheten till växtbaserad sanering.
- *Gröna väggar samt målpunkter i naturreservat.*
Förslag till tio platser för växtbäcklädda väggar har tagits fram och beslutats av styrgrupp. Förslagen har analyserats gällande bl.a. förutsättningar och potential för implementering, förslag på teknik som lämpar sig för de tio olika platserna samt översiktliga förslag på drift och underhåll. Inga väggar har färdigställts under året, då förarbetet hos berörda bolag och förvaltningar kräver ytterligare tid. Förvaltningen har tillsammans med reservatsförvaltarna också arbetat vidare för förbättrad skyltning, service och information i reservaten, också i linje med målen för en äldrevänlig stad. Fler målpunkter i form av grill/sittplatser, uppdatering av reservatsskyltar och nya entréer planeras på flera ställen. Gränsmarkering i fem av de befintliga naturreservaten har genomförts.
- *Klimatomställning, digitala tillsynsprocesser.*
Förvaltningen har på uppdrag av stadsledningskontoret tagit fram ett tillägg till stadens klimat-handlingsplan med analys av åtgärdsområden för att nå klimatneutralitet till 2030. Förvaltningen har även bistått stadsledningskontoret med framtagande av en klimatinvesteringsplan som visar på behovet av investeringar för att nå klimatneutralitet. Båda dokumenten är en del av stadens klimatkontrakt med EU. Förvaltningen fortsätter upprätthålla en hög ambitionsnivå inom ramen för förvaltningens digitaliseringsarbete. En reviderad utvecklingsplan för 2023 har tagits fram med bred förankring. Strukturer kring informationshantering, med fokus på förvaltningens geodata har påbörjats. En arkitekturkartläggning av applikationer och system har

initierats och beräknas slutföras i början av 2023. Utöver detta har flera utvecklingsprojekt påbörjats efter genomförda upphandlingar under året. Avseende digitaliseringspiloten kopplad till köldmedierapportering är utvecklingsarbetet i genomförande och en första version kommer bli klar under kvartal 1 2023. Pilotprojektet avseende AI och klagomål, där förvaltningen tyvärr inte beviljades extern finansiering, har reviderats för genomförande i samarbete med KTH under 2023. Parallellt med detta arbete har förvaltningen drivit ett aktivt arbete med vidareutveckling av e-tjänster som till exempel radon och värmepumpar, samt initierat en handfull förstudier som till exempel energidatarapportering. Förvaltningens projektportfölj är utvecklad och fungerar som ett beslutsstöd i fortsatt prioritering av insatser. Slutligen har förvaltningen varit delaktig inom arbetet ”förbättrad digital service till företagare” där förvaltningen är pilot för att hämta information från Bolagsverket via en integration.

Nämnden tilldelades också medel för att överta stadens kostnader kopplade till Mälarens vattenvårdsförbund.

Aktiviteter beslutade av kommunfullmäktige

Nedanstående aktiviteter har beslutats av kommunfullmäktige för miljö- och hälsoskyddsnämnden och ska leda till att kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdet uppnås. Aktiviteterna nedan är indelade i aktiviteter som miljö- och hälsoskyddsnämnden har huvudansvar för samt aktiviteter där andra nämnder eller bolagsstyrelser har huvudansvar.

Aktiviteter där miljö- och hälsoskyddsnämnden har huvudansvar;

- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholms hem och stadens näringsliv ta fram och implementera spetsprojekt i tio utpekade platser i staden, i syfte att stärka tryggheten och den biologiska mångfalden genom smart växtbeklädnad av väggar.* Förslag till tio platser för växtbeklädda väggar har

tagits fram och beslutats av styrgrupp. Förslagen har analyserats gällande bl.a. förutsättningar och potential för implementering, förslag på teknik som lämpar sig för de tio olika platserna samt översiktliga förslag på drift och underhåll.

- *Nämnder och bolagsstyrelser ska omsätta lärdomar från krishantering av pandemin i uppdaterad beredningsplanering, såsom krisledningsplanering, kontinuitetsplanering och krisledningsövningar.*
Förvaltningen har gjort en uppföljning av den pandemiutvärdering som togs fram under 2020, för att även fånga erfarenheter från 2021. Förvaltningen har därefter genomfört en risk- och sårbarhetsanalys (RSA) steg 1-4, utifrån stadens nya gemensamma metodstöd för detta.
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska, med stöd av trafiknämnden och i samarbete med de nämnder och bolagsstyrelser som äger parkeringsplatser, ta fram riktlinjer för anläggande av el-laddplatser i befintlig bebyggelse.*
Riktlinjerna, som är ett kunskapsunderlag med råd och information till förvaltningar och bolag om elbilsaddning, presenterades för och godkändes av miljö- och hälsoskyddsnämnden i juni 2022.
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska med stöd av kommunstyrelsen, Stockholm vatten och Avfall AB och arbetsmarknadsnämnden utreda förutsättningarna och organisationen för uppbyggnaden av ett centrum för cirkularitet inom Stockholms stad.*
Förvaltningen har genomfört utredningen i samverkan med stadsledningskontoret, arbetsmarknadsförvaltningen och Stockholm Vatten och Avfall AB. Etablering av ett centrum har påbörjats i enlighet med budgetuppdrag 2023.

Aktiviteter där andra nämnder eller bolagsstyrelser har huvudansvar;

- *Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ska fortsätta arbeta för en ny permanent kulturplats i Snösätra*

samt som en del i det arbetet öppna en Popup-kulturplats sommaren 2022. I arbetet deltar kulturnämnden, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och externa aktörer.

Miljöförvaltningen har stöttat stadsdelsförvaltningen i att bedöma de markföroreningar som finns i området. Kompletterande markundersökningar har påbörjats under hösten, och fortsätter under 2023. Det kan konstateras att det går att genomföra en Popup-kulturplats även sommaren 2023 utan någon marksanering, men att det för en mer permanent kulturplats behövs viss sanering alternativt övertäckning av viss mark.

- *Stockholm Business Region AB ska tillsammans med Stockholms Hamn AB, kulturnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden genomföra en vattenfestival i Stockholm med fokus på hållbarhet och innovation i samband med World Water Week 2022.*
Miljöförvaltningen har ingått i den arbetsgrupp som Stockholm Business Region AB samordnat. Arrangemanget genomfördes 26-28 augusti under namnet Stockholm H2O.
- *Exploateringsnämnden ska, i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, upprätta en prioriteringslista över förorenade områden som inte är föremål för exploatering, men som är i behov av sanering samt utreda externa finansieringskällor.*
Förvaltningen har uppdaterat länsstyrelsens lista med markföroreningar (EBH-stödet) med uppgifter om genomförda saneringar. Listan omfattar fler än 3000 objekt i staden, och fokus för uppdateringen har varit objekt i riskklass 1 och 2 (d.v.s. de med högst risk). Tillsammans med exploateringskontoret har en lista tagits fram med förslag på vilka objekt som är prioriterade för fortsatt arbetet. Projektet har redovisats i respektive nämnd under våren 2022.
- *Idrottsnämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB utreda möjligheten för att förenkla skrotning av båtar.*

Uppdraget är slutfört och redovisades för nämnden under hösten. Ett PM med information om skrotningspremierna och hur man går tillväga för att skrota en båt är framtaget.

- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB beskriva och konkretisera samhällsviktig verksamhet vid skyfall.*
Aktiviteten återfinns i handlingsplanen för klimatanpassning. Arbetet leds av stadsledningskontoret och förvaltningen har bidragit med sin expertkompetens inom klimatanpassning. Under 2022 har stadsledningskontoret låtit ta fram en fördjupad risk- och sårbarhetsanalys för skyfall, som underlag för det fortsatta arbetet.
- *Kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB ska fortsätta att arbeta med handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor.*
Förvaltningen utgör expertstöd till förvaltningar och bolag i deras arbete med klimatanpassning i enlighet med handlingsplanen för klimatanpassning. Fokus ligger främst på fördjupade analyser, metodutveckling, pilotprojekt, handläggarstöd och kommunikation via Miljöbarometern. Förvaltningen medverkar i det regionala klimatnätverket samt i stadens klimatanpassningsnätverk. En kartering och analys av maximalt uppmätt strålningstemperatur från satellitbilder för sommarperioden 2013-2021 har genomförts. Förvaltningen, tillsammans med trafikkontoret, Stockholm Vatten och Avfall AB, SISAB och Stockholmshem, ingår i det tvååriga Vinnovafinansierade projektet ”Multifunktionell

Klimatanpassning i Samverkan” (MuKliS), där åtgärder avseende skyfall och värmebölja analyseras, projekteras och till delar implementeras.

- *Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningar att spara vatten vid långvarig värme och torka.*
Förvaltningen har inom stadens klimatanpassningsnätverk fortsatt samtal gällande vattenresursförvaltning, samt aktualiserat denna fråga i fokusgruppsarbetet inom Norra Djurgårdsstadsprojektet, samt i projektet Multifunktionell Klimatanpassning i Samverkan.
- *Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram mått och mätmetoder för mängden matavfall i stadens verksamheter i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden.*
Ett pilotprojekt har genomförts i samverkan med Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) i syfte att hitta samverkansfaktorer vid mätning av matavfall och matsvinn.
- *Utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram mått och mätmetoder för stadens matsvinn i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, äldre- och servicenämnden.*
Ovan nämnt pilotprojekt som genomförts i samverkan med Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) i syfte att hitta samverkansfaktorer vid mätning av matavfall och matsvinn har bidragit även till denna aktivitet.
- *Servicenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram mått och mätmetoder för stadens miljö- och klimatpåverkan från måltider i samarbete med utbildningsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och äldre- och servicenämnden.*
Inom kategoriteamet för livsmedel har förvaltningen bistått med expertstöd i framtagande av en måltidsmall. I mallen krävs att CO₂ ska redovisas för färdiga måltider per portion och anges per kg

och/eller per portion.

- *SISAB ska med stöd av Stockholms Stadshus AB och miljö- och hälsoskyddsnämnden jämföra miljöprogrammet med standarden i Miljöbyggnad Silver och bolagets projekteringsanvisningar, och utifrån stadens miljöprogram tillsammans med krav på god och hälsosam inomhusmiljö identifiera och ta fram en kravnivå för nyproduktion inom staden. Förvaltningen har deltagit i arbetet och lämnat återkoppling till SISAB som nu håller samman det fortsatta arbetet.*
- *SISAB ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda förutsättningarna för att bygga en ny förskola i återvunnet material, i enlighet med stadens handlingsplan för cirkulärt byggande. Förvaltningen har genom löpande dialog med SISAB bidragit med kunskap om cirkulärt byggande.*

Extra medel:

Budgeten från kommunfullmäktige var ursprungligen netto 140,3 mnkr men i avstämningsärendet erhöll nämnden ytterligare 5,0 mnkr för framtagande och uppföljning av lokala åtgärdsprogram (från central medelsreserv 2). Till tertial två erhöll nämnden ytterligare 0,9 mnkr som avser utökad friskvårdsbidrag om 0,3 mnkr samt 0,6 mnkr för starka team. Den sammanlagda T2-nettobudgeten uppgår därmed till 146,2 mnkr.

Av de erhållna medlen ur central medelsreserv har 1,5 mnkr beslutats att användas av Stockholm Vatten och Avfall AB för vidare utredning av lokala åtgärdsprogram för vatten (LÅP-åtgärder).

Övriga medel har använts av förvaltningen för:

- Genomföra uppföljande utredning av fällningen i Brunnsviken och Magelungen: 0,5 mnkr.
- Genomföra utredning av påverkan från förorenad mark och grundvatten på stadens vattenförekomster: 2,0 mnkr.

- Insamling och analys av matfisk för PFAS-analys i de vatten som är föremål för eventuella kostrekommendationer: 0,5 mnkr.
- Fortsatt arbete med lokala åtgärdsprogram för vatten: 0,5 mkr.

Samverkan

Verksamhetsberättelse 2022 för miljö- och hälsoskyddsnämnden har samverkats med arbetstagarorganisationerna den 26 januari 2023. Med de synpunkter som framförts förklarar arbetstagarorganisationerna sig eniga med förvaltningens förslag till verksamhetsberättelse 2022.

Bilagor

1. MHN:s kostnadsanalysblankett 2022
2. Bokslut per 2022-12-31
3. Uppföljning av tillsynsplan, miljöbalken 2022
4. Uppföljning av kontrollplan, Livsmedelskontroll 2022
5. Personalberättelse för 2022
6. Uppföljning av internkontrollplan för 2022
7. GDPR årsrapport
8. Kommunfullmäktiges nyckeltal

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	15
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	17
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskknusaper är kort.....	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.....	19
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	21
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	23
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	24
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	25
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	25
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamhetens skiftande behov	27
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	30
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	33
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	35
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	58
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	58
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna	60
Uppföljning av ekonomi	67
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	67
Investeringar.....	70
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	70

Analys av balansräkning	71
Särskilda redovisningar	72
Agenda 2030	72
Jämställdhet.....	73
Barns rättigheter	74
Nationella minoriteters rättigheter.....	74
Bedömning av nämndens interna kontroll.....	75
Systematiskt kvalitetsarbete.....	75
Övrigt.....	76

Sammanfattande analys

Budgeten från kommunfullmäktige var ursprungligen netto 140,3 mnkr men i avstämningsärendet erhöll nämnden ytterligare 5,0 mnkr för vattenförbättrande åtgärder från central medelsreserv 2. Den sammanlagda nettobudgeten till tertialrapport 1 uppgick till 145,3 mnkr. Till tertial 2 erhöll nämnden ytterligare 0,9 mnkr som avsåg utökat friskvårdsbidrag om 0,3 mnkr samt 0,6 mnkr för starka team. Den sammanlagda nettobudgeten efter justeringar uppgick därmed till 146,2 mnkr. Resultatet för 2022 visar ett överskott med 9,5 mnkr. Överskottet beror främst på den statliga ersättningen för trängseltillsyn om 13,9 mnkr för år 2022. Utöver det har slutbetalningar inkommit för tre EU-projekt. Vid sidan av de extraordinära posterna är bl.a. personalkostnaderna lägre till följd av vakanser och VAB motsvarande 3,4 mnkr medan konsultkostnader är 2,9 mnkr högre än budgeterat.

Avseende nämndens verksamhetsmässiga resultat så når nämnden i stort uppsatta mål, och tillsynen har i allt väsentligt utförts enligt plan. Miljöförvaltningen har inom ramen för budgetuppdraget skärpt avfallstillsyn påbörjat tillsynsinsatser av avfallstransportörer, med fokus på att granska transportörernas avfallshantering och motverka illegal avfallshantering inom staden. Även informationsinsatser har genomförts i syfte att öka kunskapen om de krav som ställs på avfallstransportörer. En viktig del i utveckling avseende arbetssätt för att stävja illegal avfallshantering har varit samverkan med andra aktörer, och dialog har förts inte bara med andra berörda förvaltningar inom staden utan också med andra tillsynsmyndigheter. Exempelvis har förvaltningen haft dialog med Nationella operativa avdelningen (NOA) i syfte att skapa forum för utbyte av relevant information kring avfallsbrottslighet.

Riktad tillsyn mot bostäder i socioekonomiskt utsatta områden och vårdboenden har åter kunnat utföras efter pandemin, då dessa tillsynsområden pausades av smittskyddsskäl. Under året har nämnden också övergått till efterhandsdebitering för livsmedelskontroll. Den stora skillnaden är att det tidigare systemet med förskottsdebiterade årliga avgifter har ersatts med ett system med obligatorisk efterhandsdebitering. Det nya systemet leder också till en lägre självfinansieringsgrad för livsmedelskontrollen.

Tillståndsprocessen avseende ny energianläggning i Lövsta har fortsatt under året där nämnden deltagit i egenskap av remissmyndighet. Mark- och miljödomstolen avslag tillståndsansökan i dom den 28 november 2022 i huvudsak på grund av att domstolen bedömde att det inte finns förutsättning att meddela dispens för den nya verksamheten från vattenskyddsföreskrifterna för Östra Mälarens vattenskyddsområde. Stockholm Exergi har överklagat domen till Mark och miljööverdomstolen.

Arbetet med att utveckla kontrollen av misstänkt matfusk har fortsatt, och nämnden har fått ett nytt kontrollområde, kontaktmaterial, som innebär att verksamheter som tillverkar eller importerar material som kommer i kontakt med livsmedel numera kontrolleras av nämnden.

Förvaltningen har en fortsatt viktig roll i stadsplaneringen, och bidrar med expertkunskap inom både miljö- och hälsoområdet. Förvaltningen har också fortsatt en roll som specialiststöd inom upphandlingsfrågor. Förvaltningens projekt- och programarbete har fortlöpt enligt plan, med endast få undantag. Under året har fyra av fem stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald beslutats av miljö- och hälsoskyddsnämnden, och det femte väntas beslutas tidigt under 2023. Åtgärdsförslagen kan användas som underlag för åtgärder som

gynnar biologisk mångfald i den fysiska planeringen och vid skötsel och drift av naturområden. Arbetet med att färdigställa de lokala åtgärdsprogrammen för vatten som ska visa vägen för hur staden ska kunna nå miljö kvalitetsnormerna för vatten har fortsatt och under året har sju åtgärdsprogram fastställts av nämnden.

En halvtidsutvärdering av kemikalieplanen och handlingsplanen för minskad spridning av mikroplast har likaså genomförts. Utvärderingen visar att verksamheterna har kommit en bra bit på vägen med åtgärderna i de båda planerna, särskilt i de förvaltningar och bolag som har egen miljökompetens som kan planera och leda det egna arbetet.

Förutsättningar och organisation för ett centrum för cirkularitet har utretts och uppbygganden av centrumet har påbörjats i enlighet med uppdrag i stadens budget för 2023. Förvaltningen har tillsammans med Stockholms Stadshus AB och exploateringskontoret utrett och tagit fram förslag till nya teknikneutrala energikrav för byggande på stadens mark som följer Boverkets byggregler, men är mer långtgående vad gäller energieffektivitet och krav på klimatskal. Förvaltningen har även tagit fram en *Climate Neutral Action Plan* och bistått i framtagandet av *Climate Investment Plan* som stöd till stadsledningskontorets arbete med det europeiska klimatkontraktet. Förvaltningens arbete inom transportsektorn har bidragit till att Stockholm fått utmärkelsen Sveriges Miljöbilsbästa kommun 2022 och vunnit Laddguld 2022 inom kategorin kommuner.

Inom området kommunikation har miljöförvaltningen fortsatt att genomföra insatser för att underlätta för viktiga målgrupper att genomföra sitt miljö- och klimatarbete. Insatserna har såväl innehållit budskap om vad staden gör för att underlätta arbetet för invånare och näringsliv som vad målgrupperna själva kan genomföra. Miljöförvaltningen har även tagit fram e-utbildningar och genomfört seminarier till övriga staden för att underlätta genomförande av insatser i linje med beslutade program och handlingsplaner.

Förvaltningens utvecklingsportfölj är etablerad och portföljen ger god möjlighet att från olika perspektiv kunna fånga information om status, omfattning, ägarskap och ekonomi för projekt och insatser förvaltningen driver. Förvaltningen fortsätter upprätthålla en hög ambitionsnivå inom ramen för förvaltningens digitaliseringsarbete. En reviderad utvecklingsplan för 2023 har tagits fram med bred förankring.

Under våren genomförde förvaltningen också en organisationsöversyn, i syfte att öka synergieffekter mellan verksamhetsområden och skapa ökad miljönytta. Målet är en organisation som i största möjliga mån främjar utveckling och kollegialt lärande och samtidigt bidrar till ett bättre resursutnyttjande och en ökad tydlighet både internt inom organisationen samt externt, mot övriga Stockholms stad och andra intressenter. Den nya organisationsstrukturen trädde i kraft den 1 september och under hösten har förvaltningen arbetat med att implementera den nya organisationen.

I slutet av april flyttade förvaltningen tillbaka till nyrenoverade lokaler i Tekniska nämndhuset, efter att ha suttit i tillfälliga lokaler i Separatorhuset sedan hösten 2018. Under hösten har förvaltningen arbetat med förberedelserna inför anslutningen till stadens gemensamma ärendehanteringssystem eDok. Förvaltningen använder eDok för remisshantering sedan mitten av november, och i april 2023 kommer systemet även att tas i bruk för publicering av miljö- och hälsoskyddsnämndens handlingar i Meetings Plus.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

● Uppfylls helt

Analys

Alla kommunala verksamheter har en viktig uppgift i att säkerställa likabehandling och tillgänglighet för kommunens invånare. Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt med kompetensutvecklingsinsatser för att främja ett gott bemötande både internt och externt, samt för att förebygga och förhindra diskriminering och kränkande särbehandling. Klarspråk är en viktig del i förvaltningens verksamhet - för att underlätta för alla, oavsett bakgrund, att på ett enkelt sätt ta del av nämndens beslut och information. Förvaltningen samverkar också med akademien för att enklare kunna ta del av nya forskningsrön samt som ett led i den framtida kompetensförsörjningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen arbetar med att i största möjliga mån erbjuda platser för feriearbeten, examensarbeten, praktikplatser och Stockholmsjobb. Under sommaren har feriearbetande ungdomar arbetat med kommunikationsuppdrag och inventeringsarbete kopplat till miljöförvaltningens klimat- och tillsynsarbete.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal tillhandahållna platser för feriejobb	20 st			16	12 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022
● Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	2 st			2	2 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022
● Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	16 st			7	8	Tas fram av nämnd	VB 2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	0 st	0 st	0 st	0 st	0 st	9 000 st	VB 2022
Analys De feriearbetande ungdomar som förvaltningen bereder plats för avlönas genom berörd stadsdelsförvaltning och eftersom indikatorn "Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi" enbart ska rapporteras om förvaltningen själv avlönar ungdomarna är årsmålet för denna indikator satt till noll.							

Nämndmål: 1.1.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens samverkan med universitet och högskolor är god

 Uppfylls helt

Analys

Miljöförvaltningen har en god samverkan med universitet och högskolor dels som ett led i att säkra kompetensförsörjningen på kort och lång sikt och dels i kunskapshöjande syften för att kunna ta del av relevanta forskningsresultat och ha en möjlighet att påverka fokus för verksamhetsnära forskningsområden. Förvaltningen medverkar bland annat i det kompetenscentrum för dagvatten (Drizzle) som leds av Luleå Tekniska universitet. Inom det strategiska partnerskapet mellan staden och Stockholms universitet har ett antal områden identifierats avseende gemensamma utvecklingsinsatser kring miljö och klimat. Samarbetet med Stockholms universitet har också stärkts med avseende på universitetets utbildning av miljö- och hälsoskyddsinspektörer. Förvaltningen har även ett nära samarbete med KTH kring urban energianvändning och samverkar med akademien kring projektutlysningar nationellt och inom EU.

Aktiviteter:

- Förvaltningen samverkar som partner med lärosäten och branschforskningsinstitut i nationella och internationella projekt och deltar i referensgrupper till forskningen som en viktig del i omvärldsbevakning. Utförd.
- Medverka på relevanta arbetsmarknadsdagar som eventuellt organiseras av universitet och högskolor. Ej utförd. Arbetsmarknadsdagen för naturvetare på Stockholms universitet har inte anordnats eftersom en digital mässa anordnades i december 2021 då förvaltningen deltog. Förvaltningen kommer återigen delta till nästa omgång under januari 2023.
- Medverka i kompetenscentrum för dagvatten (Drizzle) som leds av Luleå Tekniska universitet. Utförd.
- Fortsätta upprätthålla kontakt med ledande forskare i ett vetenskapligt råd för kemikaliearbetet. Utförd.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsarbete i stort syftar till att säkerställa att boende och besökare i Stockholm kan vistas i trygga och säkra miljöer. Nämndens kommunikation underlättar för stadens invånare och verksamheter att göra kloka val utifrån klimat- och miljöhänsen. Förvaltningen deltar också i myndighetsgemensamma insatser som en del av stadens brottsförebyggande arbete.

Förvaltningen arbetar även aktivt och systematiskt med informationssäkerhet. Under året har fokus bl.a. legat på informationsklassningar av nya system, samt ett påbörjat arbete med klassning av förvaltningens samtliga gruppdiskar. Den lokala anvisningen för informationssäkerhet har reviderats under hösten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholms hem och stadens näringsliv ta fram och implementera spetsprojekt i tio utpekade platser i staden, i syfte att stärka tryggheten och den biologiska mångfalden genom smart växtbeklädnad av väggar	2022-01-01	2022-12-31	
  Nämnder och bolagsstyrelser ska omsätta lärdomar från krishantering av pandemin i uppdaterad beredskapsplanering, såsom krisledningsplanering, kontinuitetsplanering och krisledningsövningar	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 1.2.1 Konsumenterna i Stockholm har säkra livsmedel och blir inte vilseledda av felaktig märkning

 Uppfylls helt

Analys

Miljö- och hälsoskyddsnämnden utför kontinuerligt kontroll av stadens livsmedelsverksamheter för att upptäcka avvikelser och följa upp dessa med syfte att säkra livsmedel saluhålls och serveras i staden.

Under året har nämnden övergått till efterhandsdebitering för livsmedelskontroll. Den stora skillnaden är att dagens system med förskottsdebiterade årliga avgifter ersätts med ett system med obligatorisk efterhandsdebitering.

Arbetet med matfusk har fortsatt under året med bla provtagning och analys av DNA. Flera brister har hittats och kunnat stoppas, till exempel genom närmare 50 sanktioner. Vidare har man samarbetat både internt i staden, men även med externa aktörer som Jordbruksverket,

Polismyndigheten, Skatteverket, Arbetsmiljöverket, Malmö stad, Sundbybergs stad samt kontrollmyndigheter i Finland.

Klagomål och misstänkta matförgiftningar hanteras skyndsamt. Klagomål som kommer in är ett viktigt sätt för kontrollmyndigheten att få kännedom om brister som kan vara svåra att hitta i den planerade kontrollen. Detta gäller framför allt livsmedelsfusk.

Aktiviteter:

- Under 2022 kontrollera de anläggningar som enligt kontrollplanen ska kontrolleras under året. Utförd.
- Utföra cirka 8500 kontroller, inklusive planerade kontroller, första årliga kontroller samt uppföljande extra offentliga kontroller vid konstaterade allvarliga avvikelser. Utförd. Något färre kontroller har utförts, vilket är en förberedelse inför den nya riskklassningen som träder i kraft 2024 då anläggningar med låg risk ska ha färre kontroller.
- Klagomål från allmänheten och information om avvikelser från myndigheter och organisationer ska handläggas inom 14 dagar. Utförd.
- Anmälan om misstänkt matförgiftning ska handläggas senast arbetsdagen efter att de inkom. Utförd.
- Fortsätta arbetet i den särskilda grupp som arbetar med livsmedelsfusk. Gruppen fokuserar på inkomna tips om livsmedelsfusk och uppsökande verksamhet för att komma åt de som inte står under förvaltningens vanliga kontroll. Utförd.

Nämndmål: 1.2.2 Miljö- och hälsoskyddsnämndens kommunikation ska underlätta för stadens verksamheter, näringsliv och invånare att agera i linje med gällande regelverk och agera för att uppnå stadens miljömål

 Uppfylls helt

Analys

Kommunikationen har stöttat kärnverksamhet som tillsyn, expertstöd och programarbete. Under året har flertalet aktiviteter, exempelvis e-utbildningar och seminarier, genomförts för att underlätta för övriga staden att arbeta i linje med program och handlingsplaner. Kommunikationen med näringslivet har intensifierats och inför 2023 har konceptet ”Klimatpakten” utvecklats. Bland insatser riktade till invånare kan nämnas vidareutveckling av kommunikation i sociala medier i syfte att marknadsföra webbsidan ”Kemismart”, som riktar sig till ungdomar och informerar om kemikalier kopplat till konsumtion.

Aktiviteter:

- Fortsätta utveckla digitala plattformar som webinarier, hemsidor och applikationer

med råd, exempel och fakta för att underlätta för mottagaren att agera. Under 2022 ska exempelvis temawebben Leva Hållbart på stadens hemsida utvecklas. Utförd.

- Fortsätta utveckla e-utbildningar för stadens verksamheter och näringsliv som ett led i att bland annat implementera handlingsplaner och andra styrdokument. Under 2022 ska exempelvis e-utbildning om miljöprogrammet slutföras och spridas till bland annat chefer inom staden. Utförd.
- Fortsätta utveckla och sprida koncept för att underlätta för invånare att agera för att minska sin negativa påverkan på klimat och miljö. Under 2022 ska exempelvis aktiviteter ske under World Water Week, 50-års jubileum av Stockholmskonferensen och inom konceptet ”Minimeringsmästarna”. Utförd.
- Fortsätta utveckla utformning och spridning av kunskap gällande skyldigheter och möjligheter för näringsliv och invånare. Under 2022 ska exempelvis avfallsobligatoriet för mat kommuniceras. Utförd.
- Fortsätta utveckla utformning och spridning av kunskap om stadens insatser till näringsliv och invånare. Under 2022 ska exempelvis åtgärder som staden gör och planerar att göra med anledning av klimatförändringarna kommuniceras. Utförd.
- Fortsätta utveckla miljöförvaltningens arbete med Klarspråk och tillgänglighetsanpassning som ett led i att göra det lättare för invånare att ta del av information på jämlika villkor. Utförd.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

◆ Uppfylls delvis

Analys

Tillsynen som bedrivs på skolor och förskolor visar på brister avseende buller och ventilation och är ett återkommande problem.

Genom tillsynen bidrar nämnden till att dessa brister successivt åtgärdas så att inomhusmiljön för stadens barn i alla skolor och förskolor ständigt förbättras. Tillsynen bedrivs systematiskt i alla delar av staden, inom såväl privata som kommunala verksamheter. I tillsynen beaktas barnens behov mot bakgrund av forskning och beprövad erfarenhet, som är könsneutral. När det i vissa situationer accepteras ringa överskridanden av riktvärden eller att det inte bedöms rimligt att vidta ytterligare åtgärder genomförs en barnkonsekvensanalys i det enskilda ärendet.

Nämndmål: 1.3.1 Stockholms skolor och förskolor har en sund inomhusmiljö och trygga livsmedel

◆ Uppfylls delvis

Analys

Miljöförvaltningen har till största del genomfört årets planerade hälsoskyddsinspektioner på förskolor och skolor. Personalomsättning har påverkat möjligheten att genomföra samtliga planerade inspektioner. Såsom tidigare är det höga bullernivåer och bristande ventilation som är de vanligaste anmärkningarna i tillsynen. Miljöförvaltningen arbetar fortlöpande med uppföljningsärenden, framför allt avseende dessa brister. Samverkan har skett med viktiga verksamhetsutövare såsom SISAB, utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna för att öka kunskapsutbytet och i förlängningen förbättra inomhusmiljön. Arbetet har resulterat i ett informationsmaterial med fokus på en god utomhusmiljö riktat till fastighetsägare och verksamheter.

Tidigare genomförd kartläggning av UV-skydd vid förskole- och skolgårdar har följts upp under året. Tio procent av de verksamheter som följdes upp fick anmärkning.

Vid anmälan av ny skol- eller förskoleverksamhet granskas alltid lokaliseringen utifrån trafikbullernivåer, luftkvalitet och om det föreligger risk för markföroreningar på verksamhetsområdet. Under året har det inkommit 26 anmälningar om nya verksamheter och 25 anmälningar om ändring av befintlig verksamhet.

Miljöförvaltningen har även kontrollerat att hantering av livsmedel på förskolor utförs säkert.

Aktiviteter:

- Följa upp de brister som konstaterades i samband med föregående inspektion. Utförd.
- Fortsatt fokus på kemikaliearbete på förskolor och utökat arbete på skolor. Utförd.
- Tillsyn av förskolornas UV-skydd. Utförd.
- Stötta SISAB och stadsdelsnämnder i att stärka arbetet med utomhus- och inomhusmiljö i förskolor och skolor i syfte att nå acceptabla bullernivåer och god luftkvalitet. Utförd.
- Fortsätta bedriva tillsyn avseende att skolor och förskolor mäter radon. Utförd.
- Fokusera på allergikost i livsmedelskontrollen. Utförd.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel förskolor och skolor som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under 200 Bq/m ³ luft.	81 %				90 %		2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys							
Målet har inte nåtts då nya skolor och förskolor tillkommit och den procentuella andelen radonmätta verksamheter därmed blir lägre.							

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Miljö- och hälsoskyddsnämnden arbetar systematiskt med utbildning och ständigt förbättrade rutiner för att säkerställa en rättssäker och effektiv handläggning av tillsynsärenden. Härvid beaktar miljö- och hälsoskyddsnämnden principerna om likabehandling och opartiskhet.

Fastighetsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor får ta del av och involveras i relevanta ärenden där det är möjligt. Inför remisser av för rådet relevanta program har förvaltningen strävat efter att inför remissrunda ge rådet en föredragning om det föreslagna programmet, för att skapa möjlighet att inhämta rådets synpunkter. Förvaltningen besöker också årligen rådet för en genomgång av kommande års verksamhetsplan. Under året har miljöförvaltningen också besökt rådet för att informera om stadens rekommendation för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi.

Nämndmål: 1.4.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet bedrivs så att mänskliga rättigheter respekteras och att ingen utsätts för diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

Ingen ska uppleva sig diskriminerad i kontakterna med miljöförvaltningen. Servicen ska vara god och likvärdig för alla oavsett ålder, etnicitet, funktionsvariation, trosuppfattning, kön, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller könsuttryck. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med kompetensutvecklingsinsatser kring bland annat bemötande, normkritik och jämställdhet. Förvaltningen följer även en arbetsåtgång med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter, där aktiva åtgärder för 2022 formulerades vid årets början.

Aktiviteter

- Kompetensutveckling kring bl. a. diskriminering, jämställdhet, normkritik och HBTQ-frågor. Utförd.

- Bevaka aspekter kopplat till föräldraskap och arbetsliv, bl.a. förekomst av uttag av övertid vid förkortad arbetstid. Utförd.
- Uppföljning av medarbetarenkät kopplat till likabehandlingsfrågor. Utförd.
- Utvärdering av införd skyddsrondsmall med tillgänglighetsperspektiv. Ej utförd. Förvaltningen har flyttat in i nyrenoverade lokaler som är tillgänglighetsanpassade. Tillgänglighet avseende psykiska, sociala och kognitiva aspekter i arbetsmiljön fångas upp i medarbetarsamtalet. Förvaltningen har också tagit fram en rutin för arbetsanpassning.
- Involvera fastighetsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens råd för funktionshinderfrågor i relevanta ärenden där det är möjligt. Utförd.
- I samråd med kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden genomföra en arbetsdifferentieringsanalys i syfte att identifiera arbetsuppgifter som kan erbjudas exempelvis Serviceassistenter. Ej utförd. Förvaltningen har genomfört en organisationsöversyn med följande omorganisation under året och fokus har därför legat på att konsolidera arbetssätt och nya arbetsformer för de nya avdelningarna. Mot bakgrund av detta har förvaltningen inte haft möjlighet att utföra en arbetsdifferentieringsanalys med tillförlitligt resultat.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Miljöförvaltningens arbete bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att i tillsynen identifiera brister i inomhusmiljön på äldreboenden och säkerställa att bristerna åtgärdas. Förvaltningen har även tillsammans med reservatsförvaltarna arbetat för förbättrad skyltning, service och information i naturreservaten, vilket ligger i linje med målen för en äldrevänlig stad.

Nämndmål: 1.5.1 Stockholms äldreboenden har en sund inomhusmiljö och trygga livsmedel

 Uppfylls helt

Analys

Tillsyn bedrivs på vård- och omsorgsboenden med inriktning på boende som behöver tillsyn och omvårdnad dygnet runt med antingen demens-, somatisk- eller psykiatrisk sjukdom. Under 2022 har samtliga planerade inspektioner genomförts.

Av de 25 inspekterade boendena har 6 stycken fått minst en allvarlig anmärkning som kräver uppföljning. Anmärkningar som följs upp är bristande förebyggande rutiner med avseende på risk för tillväxt av legionellabakterier, anmärkning på ventilationen, buller från ventilationen eller anmärkning rörande inomhustemperatur.

Miljöförvaltningen har även kontrollerat att hantering av livsmedel på äldreboenden utförs säkert.

Aktiviteter:

- Riktad tillsyn av inomhusmiljön mot äldreboenden. Utförd.
- Information till verksamhetsutövare och fastighetsägare. Utförd.
- Fokusera på allergikost i livsmedelskontrollen. Utförd.

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bidrar genom sitt arbete i stadsplaneringen, i tillsynen, i samordningsgrupper och i olika projekt till att säkerställa en långsiktig hållbarhet, en robust grönstruktur, minskad klimatpåverkan, klimatanpassning, god ljudmiljö, renare luft och vatten, minskad kemikaliepåverkan samt bibehållna ekosystemtjänster. Miljöprogrammet med tillhörande handlingsplaner samt stadens Agenda 2030-arbete är vägledande för åtgärdsarbetet. Miljöförvaltningen arbetar systematiskt med att utveckla olika processer för att underlätta kontakten med förvaltningen för medborgare såväl som för näringslivet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bidrar till ett gott företagsklimat framför allt genom att fungera bra som myndighet. En väl fungerande tillsyn med tydliga regler som gäller lika för alla, hög kompetens samt gott bemötande och god service underlättar för företagen. Förvaltningen arbetar med implementeringen av näringslivspolicyn genom ett antal aktiviteter kopplade till fokusområdena.

Fokusområde 1, Stimulera tillväxt och företagsamhet

Under året har arbetet med digital service för företag fortsatt, och bl.a. har arbetet med att förbättra e-tjänster påbörjats. Inte minst förbereds koppling till Bolagsverkets bastjänst i syfte att underlätta ansökningsförfaranden för företag så att inlämnade uppgifter kan återanvändas.

För att verksamhetsutövare ska ha tillgång till rätt information säkerställs att information på webben är uppdaterad och lätt att hitta.

Fokusområde 2, Förbättra service, tillgänglighet och myndighetsutövning

Förvaltningen arbetade under året med att utveckla sina e-tjänster i syfte att förenkla för företagen, bl.a. genom ett projekt som syftar till att underlätta inrapportering av köldmedierrapporter.

Livsmedelskontrollen har under året gått över till efterhandsdebitering för att tydliggöra att företagen faktiskt får den kontroll de betalar för.

Fokusområde 3, Attraktivare miljöer och bättre framkomlighet

För att säkerställa goda förutsättningar och rättvisa villkor för företag i staden utvecklar förvaltningen ständigt sitt arbete mot brottslig verksamhet, bl.a. genom arbetet med matfusk och avfallsfrågor.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet	78			81	81	73	2022
Analys Indikatorn avser företagens svar på frågan <i>Hur nöjd var du med hanteringen av ditt ärende i sin helhet?</i> Sammantaget för livsmedels- och miljöbalkstillsyn. Nämnden får fortsatt höga resultat, även om de minskat något. Den utdragna pandemin kan vara en förklaringsfaktor till utfallet. Resultatet avser 2021 och resultat för 2022 väntas under våren 2023.							

Nämndmål: 2.1.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet är effektiv med hög professionalitet och god service

 Uppfylls helt

Analys

Nämndens båda myndighetsområden har under de senaste åren visat mycket goda resultat i de årliga NKI-mätningarna (Nöjd Kund Index). Resultatet för miljö- och hälsoskydd uppgår under 2021 till 75 (där motsvarande resultat för 2020 var 84) och livsmedelskontroll når ett resultat om 76 (79). Resultat för 2022 väntas under våren 2023.

Aktiviteter:

- Följa och analysera utvecklingen av NKI för miljö- och hälsoskyddsnämndens

verksamhetsområden. Utförd.

- Samverka inom Miljösamverkan Stockholms län (MSL) för ökad samsyn, effektivisering och likabehandling inom tillsynen. Utförd.
- Följa upp inspektionsbesök inom livsmedelskontrollen genom supervision, d.v.s. säkerställa att kontrollen har avsedd effekt. Utförd.
- Årliga tillsynsrapporter som underlag för uppföljning och planering. Utförd.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Anmälan om misstänkt matförgiftning handläggs senast arbetsdagen efter inkommen anmälan	99,3 %				90 %		VB 2022
 Behandla anmälningar enligt miljöbalken inom sex veckor	97,2 %			81,5 %	90 %		VB 2022
 Företagen uppfattar inspektörerna som professionella	79			84	84		2022
Analys							
Indikatorn avser företagens svar kopplad till upplevd kompetens, och svaret avser frågan "Hur nöjd var du totalt sett?" (avseende både livsmedelskontroll och miljöbalkstillsyn). Nämnden får fortsatt höga resultat, även om de minskat något. Den utdragna pandemin kan vara en förklaringsfaktor till utfallet. Resultatet avser 2021 och resultat för 2022 väntas under våren 2023.							
 Handläggning av värmepumpansökningar ska påbörjas senast efter 5 arbetsdagar.	100 %			100 %	95 %		VB 2022
 Miljörapporter besvaras senast 30 juni.	91,1 %			98,2 %	95 %		VB 2022

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har fortsatt sitt aktiva arbete för att staden ska uppnå målen för bostadsförsörjningen, där en hållbar och hög genomförandetakt är särskilt prioriterad. Förvaltningen bidrar till att säkerställa en långsiktig hållbarhet och hälsosam miljö, en robust grönstruktur, förbättrad vattenkvalitet, minskad klimatpåverkan, klimatanpassning och god ljudmiljö. Förvaltningen arbetar, genom den förvaltningsövergripande modellen Ledstängen, för att miljöfrågorna ska beaktas i ett tidigt skede av planeringen och att staden kan skapa en

attraktiv miljö- och klimatsmart stad.

Nämndmål: 2.2.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i en stadsplanering som värnar miljön och människors hälsa samt säkerställer den växande stadens behov

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har en fortsatt aktiv roll i stadsplaneringen, i tidiga skeden samt under detaljplaneringen, genom att bistå med expertkunskap inom miljö och hälsa samt hjälpa till med avvägningar för en hållbar stadsutveckling. Förvaltningen tar fram miljöunderlag till alla detaljplaner och deltar i projektgrupper för många detaljplaner.

Förvaltningen medverkar i stadens arbete med klimatanpassning där målet är att skapa blågröna, mångfunktionella lösningar som bidrar till att hantera extrema väderhändelser, såsom skyfall och värmeböljor.

Genom förvaltningens arbete med framtagande av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster och med implementering av dagvattenstrategin ges förutsättningar för att nå stadens bostadsmål utan att bryta mot miljö kvalitetsnormerna i stadens sjöar och vattendrag.

Förvaltningens arbete med framtagande av stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald samt framtagande och uppdatering av olika ekologiska kunskapsunderlag ger förutsättningar för att utveckla den biologiska mångfalden i staden. Inriktningen för arbetet anges i stadens handlingsplan för biologisk mångfald.

Samverkan med olika aktörer fortsätter, bland annat avseende nattklubbar m.m. som avser starta ny verksamhet, för att fortsätta arbetet med en god ljudmiljö i staden (främst kopplat till inomhusmiljön i bostäder). Förvaltningen samarbetar också med exploateringskontoret i arbetet med hållbarhetskrav som ställs i samband med markanvisning och överenskommelse om exploatering, bland annat avseende kemikalier och mikroplaster. Dessutom görs utredningar för att skapa klarhet i olika materials kemikalieinnehåll och ge vägledning för såväl byggaktörer som stadens förvaltningar.

I anmälningsärenden av förskolor och skolor granskas lokaliseringen av verksamheten. Detta för att säkerställa tillfredsställande inomhus- och utomhusmiljöer.

Projektet Hållbarhet blir standard har pågått i två år och en analysmetod är framtagen, principer för samverkan är klarlagda och de medverkande städerna Stockholm, Malmö och Göteborg har identifierat hållbara lösningar från pilotprojekt som både har blivit standard och som borde bli standard. Efter genomförda tester har analysverktyget utvecklats för att effektivisera implementering av goda resultat från pilotprojekt som staden medverkar i och som bidrar till hållbar utveckling och klimatsmarta städer. Städerna har även påbörjat

diskussioner kring processen för uppskalning.

Miljöprogrammets etappmål 3.1 ”Stärkt förmåga att hantera effekter av skyfall”

Inriktningen för arbetet anges i stadens handlingsplan för klimatanpassning, och arbetet samordnas av stadsledningskontoret genom dess klimatanpassningsnätverk. Förvaltningen ingår i stadens skyfallsnätverk som leds av trafikkontoret, där fokus ligger på genomförande av handlingsplanens aktiviteter. Förvaltningen bistår även övriga förvaltningar med expertkunskap avseende multifunktionella åtgärder med fokus på klimatanpassning till exempel med workshops inom olika planärenden och i samband med den tematiska/geografiska områdesplaneringen som stadsbyggnadskontoret initierat. Förvaltningen deltar också i Vinnovaprojektet ”Multifunktionell urban klimatanpassning i samverkan” med fokus på den befintliga stadsmiljön, både avseende skyfallsåtgärder och åtgärder för att dämpa effekter av värmeböljor.

Miljöprogrammets etappmål 3.2 ”Stärkt förmåga att hantera effekter av värmebölja”

Utöver vad som redovisas under etappmål 3.1 har förvaltningen tagit fram en rapport med tillhörande GIS-underlag; ”Temperaturanalyser från satellit över Stockholms stad”, som ökar stadens kunskap gällande höga temperaturer i samband med värmebölja och kan fungera som ett viktigt underlag i stadsplaneringen.

Aktiviteter:

- Tillsammans med berörda nämnder och bolagsstyrelser arbeta för en stad i tillväxt och ta tillvara på stadsbyggandet som verktyg för att uppnå hållbara och trivsamma livsmiljöer. Utförd.
- Arbeta för att uppnå målen för bostadsförsörjningen, där en hållbar och hög genomförandetakt är särskilt prioriterat. Utförd.
- Bistå berörda nämnder med underlag och bedömningar gällande miljö- och hållbarhetsfrågor som t.ex. buller, luftkvalitet, markföroreningar, vattenfrågor, naturvärden, biologisk mångfald, ekosystemtjänster, klimatförändringar och klimatanpassning. Utförd.
- Bistå berörda nämnder med underlag och kompetens om biologisk mångfald och ekosystemtjänster i stadsbyggnadsprocessen. Utförd.
- Medverka i fortsatt arbete med handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor. Utförd.
- Delta i utredning av förutsättningar att spara vatten vid långvarig värme och torka. Utförd.
- Delta i projektet ”Multifunktionell urban klimatanpassning i samverkan”. Utförd.
- Informera om samt bistå med råd vid användning av ”Vägledning för buller från

kulturscener i staden”. Utförd.

- Underlätta stadsutvecklingen genom att ta fram lokala åtgärdsprogram för vatten i syfte att visa hur miljö kvalitetsnormerna för kemisk och ekologisk status i vatten kan nås samtidigt som staden utvecklas. Utförd.
- Underlätta stadsutvecklingen genom att ta fram stadsdelsvisa åtgärdsprogram som visar vilka åtgärder för biologisk mångfald som kan göras samtidigt som staden utvecklas/växer. Utförd.
- Bistå kommunstyrelsen och andra förvaltningar och bolag i stadens arbete med klimatanpassning, och utgöra expertstöd i konkreta klimatanpassningsprojekt. Utförd.
- Bedriva miljöövervakning av klimatförändringar och dess effekter, med fokus på extrema väderhändelser. Utförd.
- Medverka i FoU-projekt om hur staden kan hantera klimatrelaterade risker som översvämningar och värmeböljor. Utförd.
- Vidareutveckla analyser och underlag kring särskilt folkhälsobefrämjande grönytor så som strandmiljöer. Utförd.
- Delta i arbetet med den regionala masshanteringsplanen. Utförd.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholms hem och stadens näringsliv ta fram och implementera spetsprojekt i tio utpekade platser i staden, i syfte att stärka tryggheten och den biologiska mångfalden genom smart växtbeklädnad av väggar. Utförd.
- I samarbete med stadsdelsnämnderna, idrottsnämnden och andra berörda nämnder arbeta vidare med att tillgängliggöra stadens naturreservat med rekreativa värden samt tillgängliggöra naturreservaten för personer med funktionsnedsättning. Utförd.
- Fortsätta arbetet med att ta fram ett stadsövergripande trädmål. Utförd.
- Fortsätta utreda lämpliga biotopskyddsområden i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och stadsdelsnämnderna. Utförd.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Andelen laddbara fordon i Stockholm har ökat kraftigt och är den högsta i Sverige. Under året har cirka en tredjedel av nybilsförsäljningen varit elbilar, en tredjedel laddhybrider och en

tredjedel övrigt, främst fossilbilar. Det betyder att andelen laddbara fordon i nybilsförsäljningen är cirka 70 procent och andelen elbilar överstiger andelen laddhybrider.

Det pågår ett intensivt arbete med att öka både den publika och privata laddinfrastrukturen inom staden. Nya laddgator har tillkommit under året. Nu finns totalt ett 70-tal laddgator med sammanlagt cirka 500 laddplatser. Stockholms stad vann priset Laddguld 2022 för sitt pådrivande arbete för elektrifiering av olika transportslag.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Växthusgasutsläpp i transportsektorn per invånare (ton CO2e per invånare)	0,91 Ton CO2 / inv			0,86 Ton CO2 / inv	0,92 Ton CO2 / inv	0,92 ton CO2e/in v	2022
Analys							
Utfallet avser beräkningar för 2021. Beräkningarna är preliminära och baseras delvis på prognoser och skattade värden p.g.a. eftersläpning i statistik. Fastställt värde för 2021 samt prognosticerat värde för 2022 beräknas i maj 2023. Periodens utfall VB 2021 avser år 2020 och är baserade på preliminära beräkningar. Dessa har justerats till 0,91 ton/inv. efter att ny data inkommit.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska, med stöd av trafiknämnden och i samarbete med de nämnder och bolagsstyrelser som äger parkeringsplatser, ta fram riktlinjer för anläggande av el-laddplatser i befintlig bebyggelse	2022-01-01	2022-06-30	

Nämndmål: 2.3.1 Användningen av miljöfordon, förnybara drivmedel och effektiva mobilitetslösningar ska öka

 Uppfylls delvis

Analys

Fleet-managerfunktionen för fordon har utvidgats till att även omfatta cyklar. Anslutning har skett till Addas Inköpscentral AB:s (tidigare SKL Kommentus) nya stationstankningsavtal och förvaltningen har varit aktiv i Addas arbete med nya ramavtal för fordon. Förvaltningen har även varit delaktig i den tjänstecykelupphandling som serviceförvaltningen ansvarat för. Underlag angående möjlig utrustning för geofencing i stadens bilar har inhämtats från fordonsleverantörer och kunskapsutbyte har skett löpande med olika aktörer. Först mot slutet av året har det kommit utrustning som skulle kunna användas i stadens bilar. Under året har också ett nytt leasingavtal implementerats.

Förvaltningen hjälper dessutom löpande till med fordonskrav vid olika typer av transport-upphandlingar som genomförs av andra förvaltningar och bolag. Bland annat har förvaltningen stöttat exploateringskontoret med upphandling som lett till krav på eldrivna arbetsfordon såsom grävmaskin och lastbil. Krav på eldrift har t.ex. även införts i den nya hemtjänstupphandlingen som äldreförvaltningen ansvarar för. Utöver det har ett seminarium

om eldrivna parkskötselbilar med utställning av eldrivna parkmaskiner genomförts under våren.

Riktlinjer för laddning och ett kunskapsunderlag gällande elbilsaddning har också tagits fram under året. Ett nätverk för förvaltningar och bolag som ska sätta upp laddutrustning på egna parkeringsplatser har startats med förvaltningen som samordnare. Syftet är att öka informationsutbytet och underlätta arbetet med att framförallt förse stadens egna p-platser med laddning.

Aktiviteter:

- Ansvara för kommunkoncernens gemensamma fordonshantering och för inköpskategorin fordon. Optimera hanteringen och användningen av stadens egna fordon inom ramen för kommunfullmäktigeuppdraget. Stötta förvaltningar och bolag vid uppföljning av fordonsinnehav och tankning. Implementera den nya elbilspooltjänsten med eldrivna personbilar och lätta lastbilar hos så många av stadens verksamheter som möjligt. Utförd.
- Tillsammans med trafiknämnden implementera geofencing för hastighetsefterlevnad av stadens tjänstebilar där det är tekniskt möjligt. Ej utförd. Det har inte funnits geofencingutrustning att tillgå för personbilar i varken nya bilar eller som eftermontering. Först mot slutet av år 2022 har leverantörer kunnat visa upp fungerande utrustning. Under 2023 planeras därför en demonstration med geofencingutrustning i några av trafikkontorets bilar.
- Transportcentrum: Stödja nämnder och bolagsstyrelser med miljö- och klimatkrav vid upphandlingar där fordon och tjänster som inkluderar fordon och transporter ingår (gäller bilar, lastbilar, entreprenadmaskiner, arbetsfordon, parkskötselverktyg med mera). Hjälpa vid såväl framtagande av krav som vid uppföljning och utvärdering. Inför varje upphandling ska möjligheten att skärpa kraven undersökas. Utförd.
- Stödja trafiknämndens utvecklingsarbete och testverksamhet för att ställa om entreprenadfordon till eldrift. Utförd.
- Stötta exploateringsnämnden och trafiknämnden med fordons- och drivmedelskompetens gällande åtgärder för att effektivisera masshanteringen, omläggning av gods från lastbil till pråm och lastcykel samt e-handel. Utförd.
- Implementera stadens upphandlingskrav för personbilar och lastbilar tillsammans med andra aktörer. Arbeta för att miljöanpassa arbets- och entreprenadmaskiner genom övergång till ny teknik och/eller användning av biodrivmedel. Utförd.
- Uppdatera och vidareutveckla www.miljofordon.se och www.bytblansle.se. Utförd.
- Erbjudna råd och stöd till nämnder och bolag som äger parkeringsplatser, vid genomförande och uppföljning av riktlinjerna för laddinfrastruktur. Utförd.
- Samverka med kommunstyrelsen och trafiknämnden samt övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser i arbetet med Elektrifieringspakten. Utförd.

- Tillsammans med berörda nämnder och bolagsstyrelser följa och analysera utvecklingen av fossilbränsleanvändningen i Stockholm, och därmed stötta arbetet med att på ett effektivt sätt nå målet om en fossilfri organisation 2030 och ett fossilfritt Stockholm 2040. Utförd.
- I samarbete med trafiknämnden fortsatt initiera åtgärder för att utsläppen från trafiken ska minska genom framför allt elektrifiering av transportsektorn, teknikutveckling, transporteffektiv samhällsplanering och minskad biltrafik. Utförd.
- I samarbete med kommunstyrelsen och trafiknämnden verka för att EU, regering och riksdag möjliggör för staden att nå det högt ställda klimatmålen om en fossilfri organisation 2030 och en klimatpositiv stad senast 2040. Utförd.
- Stödja Stockholms Stads Parkerings AB i arbete med införandet av mobilitetshubbar. Utförd.
- Delta i genomförandet av den handlingsplan som Miljö- och samhällsbyggnadsrådet tar fram med syfte att minska transportsektorns klimatpåverkan i Stockholms län. Utförd.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel sålda förnybara drivmedel i länet per år.	28 %			27 %	45 %		2022

Analys
På grund av eftersläpning i statistiken avser utfallet 2021. Utfall för 2022 kan tas ut först senare under 2023. Att målet inte nås har flera förklaringar; dels har volymerna av bensin och diesel ökat samtidigt som mindre mängd HVO levereras till Stockholm (nu är leveranserna mer jämnt fördelade över hela landet jämfört med tidigare då Stockholm mottog en högre andel). Samtidigt tar reduktionsplikten hänsyn till hur mycket koldioxid drivmedlet faktiskt reducerar. Den HVO/RME med störst klimatnytta har använts till låginblandning vilket gör att mer klimatnytta kan erhållas med lägre volymer.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Det ligger i stadens intresse att det finns förutsättningar för ett rikt kulturliv och möjligheter att bedriva kulturevenemang, livescener och klubbverksamhet samt bedriva restaurang- och barverksamhet med musik. Detta måste dock vägas mot invånarnas rätt till lugn och ro i sin bostad och möjlighet till fredad nattsömn. Miljö- och hälsoskyddsnämndens bullervägledning för musikverksamhet finns som ett stöd i planeringen och driften av konsert-, evenemangs-, och klubbverksamheter såväl inomhus som utomhus. Vägledningen ska underlätta för en levande stad med minskad risk för störningar för de boende och miljöförvaltningen ska vid behov vara ett stöd i tillämpningen av vägledningen. Under året har förvaltningen bland annat

distribuerat vägledningen tillsammans med praktiska råd och tips till verksamhetsutövare som ska starta upp en verksamhet med serveringstillstånd eller förlänga sitt serveringstillstånd. Miljöförvaltningen har deltagit i flera olika samverkansmöten med representanter från näringslivet i kunskapshöjande syfte för att förebygga att olägenheter uppstår från främst musik från konserter, nattklubbar och andra liveevent.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ska fortsätta arbeta för en ny permanent kulturplats i Snösätra samt som en del i det arbetet öppna en Pop-up-kulturplats sommaren 2022. I arbetet deltar kulturnämnden, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och externa aktörer	2022-01-01	2022-06-30	
  Stockholm Business Region AB ska tillsammans med Stockholms Hamn AB, kulturnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden genomföra en vattenfestival i Stockholm med fokus på hållbarhet och innovation i samband med World Water Week 2022	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 2.4.1 Stockholm har en hållbar lokalisering av evenemang och idrottsplatser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen hanterar årligen ett stort antal klagomål på konsert-, evenemangs-, och klubbverksamheter. Under första delen av 2022 har det varit färre klagomål på denna typ av evenemang men under sommarsäsongen då uteserveringar och liveevent kom igång ökade antalet klagomål på främst musikstörningar.

Förvaltningen fortsätter delta i implementeringen av Stockholms stads kulturstrategiska program med tillhörande vägledningar och åtgärder för att främja stadens kultur- och nöjesliv i syfte att stärka stadens attraktions- och konkurrenskraft. Förvaltningen bistår med kunskap om hur verksamheter kan samlokaliseras med bostäder på ett sådant sätt att risk för olägenhet för människors hälsa förebyggs. Inför sommarsäsongen 2022 togs en förenklad version av bullervägledningen fram och distribuerades till gym, restauranger, barer och nöjesverksamheter i syfte att förebygga störning från musik.

Aktiviteter:

- Erbjudna vägledning i samband med myndighetsutövande bullerbekämpning och i arbetet ta hänsyn till att hjälpa verksamhetsansvariga för livescener/konsert- och klubbverksamheter att vidta bullerdämpande åtgärder. Utförd.
- Bedriva ett förebyggande arbete i samband med att verksamheter ansöker om serveringstillstånd varvid verksamhetsutövarna får information om att förebygga ljudstörning från musik och verksamhet. Utförd.

- Bistå Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd i arbetet med att leda, samordna och påbörja etableringen av en ny kulturplats i Snösätra industriområde. Utförd.
- Bistå kulturnämnden i arbetet med att främja stadens kultur- och nöjesliv, bland annat i arbetet med att tillämpa relevanta delar av stadens strategi för nattklubbar och livescener och bullervägledning för musikverksamheter. Utförd.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Målet innefattar större delen av nämndens verksamhetsområde inom ramen för miljöbalkens tillämpningsområde. I målet innefattas tillsyn enligt miljöbalken, miljö- och luftövervakning, vattenförvaltning, deltagande i stadsplaneringen, kemikalie- och energirådgivning samt proaktiv projekt- och programverksamhet som syftar till att bidra till att Sveriges och stadens miljö- och klimatmål kan nås.

Förvaltningens arbete bygger på samverkan med stadens bolag och förvaltningar i rollen som expertstöd i energi-, miljö- och klimatfrågor för att nå målen i stadens miljöprogram 2020-2023 och därtill hörande klimathandlingsplan. Även Agenda 2030 är vägledande i arbetet. Under året har stöd givits till bolag och förvaltningar vid uppföljning av betingen i stadens klimatbudget som underlag till stadsledningskontorets uppföljning av klimatbudgeten. Förvaltningen riktar även ett särskilt specialiststöd från olika kompetensområden till stadsdelarnas arbete med miljöprogrammet. Som stöd för stadens bolag och förvaltningars arbete med att implementera handlingsplanen för hållbar plastanvändning har ett plastforum vidareutvecklats. Motsvarande stöd har etablerats för implementeringen av handlingsplanen för cirkulärt byggande.

Nämndens beting vad gäller minskade utsläpp av växthusgaser till år 2023 uppgår totalt till 48 372 ton CO_{2e}. Av dessa har 9 000 beräknats ske genom nämndens insatser för att minska oljeanvändningen för uppvärmning och 39 000 genom åtgärder för minskade utsläpp från vägtransporter.

Förvaltningen har prioriterat energi- och klimatrådgivning till fastighetsägare som har fossil olja för uppvärmning samt tillsammans med stadens bolag och förvaltningar tagit fram en plan för utfasning av fossil olja för uppvärmning inom stadens organisation. Minskningen av utsläppen t.o.m. år 2022 uppgår utifrån Energimyndighetens statistik till cirka 8 400 ton CO_{2e} av det totala betinget till år 2023 på 9 000 ton CO_{2e}.

Klimatbetinget i klimathandlingsplanen omfattar en ökad elektrifiering och en etanol-tankningskampanj som utvecklades till kampanjen Bytbränsle.se. Arbetet med elektrifiering pågår, antalet laddbara personbilar i Stockholms kommun har ökat till nästan 90 000 under år 2022. En ökning med nästan 20 000 nya laddbilar. Om dessa bilar har ersatt motsvarande antal bensinbilar har utsläppen minskat med uppskattningsvis 18 000 ton CO_{2e}. Cirka 20 000

unika bilar har kontrollerats på www.bytblans.se, majoriteten dieslbilar. Om dessa kontrollerade bilar verkligen börjat tanka biodrivmedel istället för fossilt går inte att avgöra eller uppskatta.

Nämndens beting är 39 000 ton CO_{2e} för minskade utsläpp från vägtransporter. Biodrivmedelskampanjens eventuella koldioxidbesparingar är mycket svåra att uppskatta. Elektrifieringen av personbilarna i Stockholm (cirka 14 000 ton CO_{2e} år 2020 och cirka 23 000 ton CO_{2e} år 2021 och cirka 18 000 ton år 2022 d.v.s. sammanlagt cirka 55 000 ton CO_{2e}) uppfyller det totala besparingsbetinget om 39 000 ton CO_{2e} till år 2023 även om det är oklart om alla elbilar verkligen ersätter en fossilbil.

Förvaltningen har även bistått serviceförvaltningen i arbetet för mer hållbara upphandlingar genom deltagande i kategoristyrningsteam och -råd för el, vitvaror/storköksutrustning, livsmedel och lokalvård. Förvaltningen ansvarar för kategorirådet och -teamet Fordon.

I samband med kraftigt ökade elpriser samt risk för effektbrist har förvaltningen bistått stadsledningskontoret med analys av vilka elbesparande åtgärder i stadens förvaltningar och bolag som kan ge störst besparingseffekt. Förvaltningen har också stöttat stadens förvaltningar och bolag i arbetet genom riktade informations- och utbildningsinsatser. Som hyresgäst i Tekniska nämndhuset, har miljöförvaltningen en väldigt låg elförbrukning som förvaltningen själv har rådighet över. Vid ombyggnationen av Tekniska nämndhuset implementerades en rad energisparande åtgärder som fastighetskontoret ansvarar för. För miljöförvaltningens del har därför de energibesparande åtgärderna främst handlat om att datorer plockas bort från de aktivitetsbaserade arbetsplatserna vid dagens slut och att arbetsplatsbelysning släcks, liksom att ingen julbelysning varit tänd. Mer utförliga beskrivningar om vad förvaltningen arbetar med för att nå målen i miljöprogrammet finns under respektive nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel badvattenprover med godkänd badkvalitet	86 %			90 %	Minst 93 %	93 %	2022
Analys							
Årets mål nås inte på grund av flera tillfällen med höga nederbörds mängder som orsakar bräddningar från dagvattennätet samt att det på vissa badplatser finns sjöfågel vars fekalier påverkar vattenkvaliteten negativt.							
  Andel kemiska produkter i stadens verksamheter som innehåller utfasningsämnen	+1,1 %			402 st	10 %	10% minskning relativt 2020	2022
Analys							
Inför 2022 ändrades indikatorns formulering från att redovisas som absoluta antalet produkter till procentuell minskning relativt 2020. Antalet produkter med utfasningsämnen har ökat något jämfört med förra året, men deras andel av det totala antalet produkter är dock i princip densamma (14.7% jämfört med 14.3 % 2021). Att utvecklingen stått still under året, beror på en kombination av att samtidigt som vissa produkter med utfasningsämnen försvinner genom substitutionsarbete, tillkommer fortfarande andra produkter med liknande innehåll samtidigt som ämnen och enskilda produkters klassificering naturligt varierar över tid (både åt det strängare eller mildare hållet).							
  Andel vattenförekomster som följer	14 %			14 %	40 %	40 %	2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
miljökvalitetsnormerna för ekologisk status							
Analys							
Orsaken till svårigheterna att nå miljökvalitetsnormerna är dels att det fysiska åtgärdsarbetet inte har påbörjats i tillräcklig utsträckning för att minska påverkan på stadens vattenförekomster samt effekten av genomförda åtgärder ofta tar tid innan de får genomslag i vattenkvalitet. Vattnens naturliga responstid och därmed återhämtning är ofta en trög process och effekten av åtgärder tar tid innan det kan mätas i form av förbättrad vattenkvalitet.							
 	Andel vattenförekomster som följer miljökvalitetsnormerna för kemisk status	10 %		14 %	40 %	40 %	2022
Analys							
Den kemiska statusen har inte försämrats sedan VB 2021, utan utfallet är detsamma som föregående år. Tyvärr rapporterades felaktigt en lägre siffra i samband med VB 2021, på grund av ett räknefel. Den grundläggande svårigheten att nå miljökvalitetsnormerna för kemisk status är att åtgärdstakten behöver öka samt att återhämtningstiden efter genomförda åtgärder ofta är lång.							
 	Antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft	2 dygn		3 dygn	Max 7 dygn	Max 7 dygn	2022
 	Antal dygn över normvärdet för PM10 i luft	30 dygn		18 dygn	Max 35 dygn	Max 35 dygn	2022
 	Minskning av CO2e till 2023				48 372 CO2e	Tas fram av nämnd/bolagsstyrelse	2022
 	Timmedelvärde för kvävedioxider i luft	333 timmar		220 timmar	Max 175 timmar	Max 175 timmar	2022
Analys							
Periodens utfall avser Valhallavägen. Trots allt lägre halter av kvävedioxid krävs inte minst fortsatt förnyelse av fordonsflottan och fortsatt elektrifiering för att miljökvalitetsmålet ska klaras							
 	Total köpt energi i stadens verksamheter	1782 GWh		1 910 GWh	1 945 GWh	1945 GWh	2022
Analys							
Indikatorn avser staden som helhet. Miljöförvaltningens köpta energi bokförs tillsammans med övriga förvaltningar med ringa energianvändning.							
 	Utsläpp per invånare (ton CO2e per invånare)	1,6 Ton CO2 / inv		1,7 Ton CO2/inv	Max 1,7 Ton CO2/inv	1,7 ton CO2e / inv	2022
Analys							
Utfallet avser beräkningar för 2021. Beräkningarna är preliminära och baseras delvis på prognoser och skattade värden p.g.a. eftersläpning i statistik. Fastställt värde för 2021 samt prognosticerat värde för 2022 beräknas i maj 2023.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB utreda möjligheten för att förenkla skrotning av båtar	2022-01-01	2022-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB beskriva och konkretisera samhällsviktig verksamhet vid skyfall	2022-01-01	2022-12-31	
  Kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, äldre- och barnnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB ska fortsätta att arbeta med handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor	2022-01-01	2022-12-31	
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska med stöd av kommunstyrelsen, Stockholm Vatten och Avfall AB och arbetsmarknadsnämnden utreda förutsättningarna och organisationen för uppbyggnaden av ett centrum för cirkularitet inom Stockholms stad	2022-01-01	2022-12-31	
  Servicenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram mått och mätmetoder för stadens miljö- och klimatpåverkan från måltider i samarbete med utbildningsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och äldre- och barnnämnden	2022-01-01	2022-12-31	
  SISAB ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda förutsättningarna för att bygga en ny förskola i återvunnet material, i enlighet med stadens handlingsplan för cirkulärt byggande	2022-01-01	2022-12-31	
  SISAB ska med stöd av Stockholms Stadshus AB och miljö- och hälsoskyddsnämnden jämföra miljöprogrammet med standarden i Miljöbyggnad Silver och bolagets projekteringsanvisningar, och utifrån stadens miljöprogram tillsammans med krav på god och hälsosam inomhusmiljö identifiera och ta fram en kravnivå för nyproduktion inom staden	2022-01-01	2022-06-30	
  Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningar att spara vatten vid långvarig värme och torka	2022-01-01	2022-12-31	
  Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram mått och mätmetoder för mängden matavfall i stadens verksamheter i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram mått och mätmetoder för stadens matsvinn i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, äldre- och barnnämnden och servicenämnden	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 2.5.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att minska Stockholms klimatpåverkan och energianvändning

● Uppfylls helt

Analys

Verksamhetsplanens aktiviteter för att minska Stockholms klimatpåverkan och stadens energianvändning har genomförts enligt plan. Arbetet bidrar framför allt till att nå Agenda 2030-målen *Bekämpa klimatförändringarna, Hållbar energianvändning* och *Hållbar konsumtion och produktion*.

Miljöprogrammets etappmål 1.1 ”Minskade växthusgasutsläpp - högst 1,5 ton CO₂e per invånare”

Förvaltningen har beräknat utsläppen för år 2021 till 1,6 ton per invånare. Förvaltningen bedömer att målet kan nås, men det finns en osäkerhet om målet nås p.g.a. aviserade förändringar i reduktionsplikten.

Förvaltningen har bistått stadsledningskontoret i arbetet med det nationella klimatkontraktet där 23 svenska städer har signerat ett kontrakt med fem nationella myndigheter. Förvaltningen har också bidragit till en intresseanmälan till EU där staden har blivit utvald att vara en av 100 klimatneutrala städer till 2030 som ska visa vägen för alla städers klimatomställning i Europa. Syftet med båda dessa klimatkontrakt är att accelerera klimatomställningen i städer inom ramen för Agenda 2030. Förvaltningen har kopplat till detta tagit fram ett av underlagen till det europeiska klimatkontraktet: *Climate Neutral Action Plan* samt bistått stadsledningskontoret med framtagandet av *Climate Neutral Investment Plan*.

Klimatpakten har genomförts enligt plan med tematiska seminarier och årskonferens. Två grupper av företag har arbetat tematiskt med minskade transporter och minskad plastanvändning. Ett seminarium om cirkulärt byggande har genomförts.

Förvaltningen har genom energi- och klimatrådgivningens (EKR) arbete regionalt och lokalt kraftigt ökat sin rådgivning p.g.a. ökade energipriser. Extra resurser har satts in och ett flertal webinarier har genomförts för att på ett effektivt sätt nå ut till fler som söker råd. Lokalt i Stockholm har ett nätverk bildats för bostadsrättsföreningar. I nätverket kan BRF:er utbyta erfarenheter kring energieffektiviserande åtgärder och få rådgivning kring olika teman rörande energieffektivisering. Cirka 80 BRF:er ingår för närvarande i nätverket. Drygt 80 rådgivningsbesök på plats hos BRF:er har genomförts. EKR:s digitala rådgivningsverktyg har vidareutvecklats för ett tidsbegränsat test av en bank. Syftet är att undersöka om banker framgent kan använda verktygets resultat för att erbjuda lån med lägre ränta om föreslagna energieffektiviseringsåtgärder genomförs.

Förvaltningen har fortlöpande bistått andra förvaltningar med att genomföra klimatberäkningar inför ansökan om klimatinvesteringsmedel.

Miljöprogrammets etappmål 1.2 ”Minskad klimatpåverkan från konsumtionen”

En metodik som följer svensk standard för beräkning av klimatpåverkan från byggprocessen och byggnadsmaterial har tagits fram av förvaltningen i samverkan med byggande förvaltningar och bolag. SISAB, Svenska Bostäder, Stockholmshem och Familjebostäder tillämpar samma metodik. Fastighetskontoret har fått stöd i att anpassa metodiken för kontorsfastigheters speciella förutsättningar. Metodiken går före utvecklingen av de nationella kraven. Boverket följer utvecklingen i Stockholm för framtida kravställning. Ett förslag på kravnivå (CO₂e/m²) utifrån metodiken har lämnats till exploateringskontoret för implementering i Norra Djurgårdsstaden. Även byggande bolag har börjat implementera kravnivåer i sina upphandlingar.

Förvaltningen har deltagit i kategoristyrningen för livsmedel med kompetens inom klimatfrågan för stöd till arbetet med mått och mätmetoder för miljöpåverkan från livsmedel och matsvinn.

Miljöprogrammets etappmål 2.1 ”Minskade växthusgasutsläpp - högst 105 000 ton CO₂e från stadens verksamheter”

Senaste beräkning av utsläppsminskningar för utsläpp från hela stadens organisation är t.o.m. 2021. En ny beräkning för 2022 genomförs i början av 2023. Utsläppen för hela stadens organisation har minskat från 149 000 ton CO₂e till 123 010 ton CO₂e mellan åren 2019 och 2021. Förvaltningens beting i klimathandlingsplanen uppgår till 48 372 ton CO₂e (vilket också innefattar utsläpp utanför stadens organisation). Förvaltningens utsläppsminskning enligt betinget har preliminärt uppskattats för perioden 2019 till 2022. Uppskattningen är att utsläppen minskat med cirka 63 400 ton CO₂e under denna period.

Förvaltningen har kartlagt användning av fossil olja för uppvärmning i stadens egen organisation och gett råd om alternativ uppvärmning till de få användare som finns kvar. Utsläppen motsvarar knappt 300 ton CO₂e. Förvaltningen bedömer att användningen bör kunna upphöra under 2023.

I stadens fordonsflotta finns nästan uteslutande miljöbilar och andelen som kör på el eller förnybara drivmedel ökar. Av stadens 957 egna fordon (statistik från kvartal 3, 2022) är 367 biogasbilar, 429 elbilar, 15 etanol (E85), 33 laddhybrider och 113 snåla bensin- eller dieselbilar. Fordonen som omfattas ovan är framförallt lätta transportbilar och personbilar men även 17 tunga fordon.

Förvaltningen hjälper serviceförvaltningen med krav på miljöfordon och förnybara drivmedel vid upphandling av transporttjänster samt hjälper även till vid uppföljningen av avtalen. Vid förfrågan hjälper förvaltningen även andra förvaltningar och bolag med detta. Under hösten har förvaltningen haft särskilda möten med flera av bolagen för att gå igenom och presentera det stöd som förvaltningen kan ge. Förvaltningen arbetar efter en plan, som regelbundet uppstaras, för att systematiskt hjälpa förvaltningar och bolag.

Miljöprogrammets etappmål 2.2 ”Effektiv energianvändning”

Utöver aktiviteterna i verksamhetsplanen har förvaltningen bistått exploateringskontoret med att följa upp stadens energikrav vid nyproduktion av byggnader och fört dialog med byggherrar. En uppföljning i Norra Djurgårdstaden har visat att klimatskal (väggar, fönster, tak och bottenplatta) på nyproducerade byggnader har värmeförluster som är 25 procent lägre än den nationella standarden. Uppföljning har också visat att stadens energikrav skiljer sig mycket mot Boverkets nationella krav. Förvaltningen har därför i samverkan med exploateringskontoret och Stadshus AB utrett och tagit fram förslag på nya teknikneutrala energikrav. Förslaget följer Boverkets byggregler (BBR) för att underlätta för byggbranschen, men med krav på energieffektivare byggnader och högre krav på energieffektivt klimatskal än BBRs krav.

Förvaltningen har även bistått exploateringskontoret med att undersöka möjligheterna till energilagring, delning av energi, energiproduktion och -återvinning ur ett systemperspektiv för energiförsörjning i kommande etapp av Norra Djurgårdsstaden och bistått exploateringskontoret i utveckling av s.k. Positive Energy Districts.

Förvaltningen har projektlett stadens arbete med start av en ny rapporteringsperiod enligt Lag (2014:266) om energikartläggning i stora företag på uppdrag av Stadshus AB och bistått stadens effektsamordnare i sakfrågor. I samband med kraftigt ökade elpriser och risk för effektbrist har förvaltningen bistått stadsledningskontoret med analys av vilka elbesparande åtgärder i stadens organisation som kan ge störst besparingseffekt. Solkartan har uppdaterats löpande.

Genom Energicentrum ger förvaltningen fortlöpande stöd till stadens förvaltningar och bolag i frågor rörande effektiv energianvändning. Ett årligt seminarium för bolag och förvaltningar för att identifiera behov av stöd från Energicentrum har genomförts. Stadsdelar har även fått stöd att anordna två praktikplatser för studenter som läser till energispecialister på kvalificerad yrkeshögskoleutbildning, KYH. Studenterna har gjort energikartläggningar åt stadsdelarna.

Miljöprogrammets etappmål 4.1 ”Minskad resursanvändning och klokare konsumtion”

Förvaltningen har utrett förutsättningar och organisation för ett centrum för cirkularitet. Uppbyggnad av ett centrum har påbörjats i enlighet med budgetuppdrag 2023. Initialt med inriktning att stärka arbetet med hållbar plastanvändning och cirkulärt byggande och särskilt fokus på inköpsprocesser.

Ett pilotprojekt har genomförts i samverkan med Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA) i syfte att se samverkansfaktorer vid mätning av matavfall och matsvinn.

Arbetet med implementering av handlingsplanerna för cirkulärt byggande (se nämndmål 2.5.8) och hållbar plastanvändning (se nämndmål 2.5.9) har skett löpande under året.

Förvaltningen har deltagit i det nationella initiativet ”Minimieringsmästarna” där hushåll får inspiration, kunskap och verktyg för att leva mer hållbart. I Stockholm anmälde 140 hushåll sitt intresse för att delta och tolv valdes ut för deltagande. Sju hushåll fullföljde årets fem teman och 15 utmaningar och minskade sitt avfall med i snitt 42 procent.

Aktiviteter:

- Utredda förutsättningarna och organisationen för uppbyggnaden av ett centrum för cirkularitet inom Stockholms stad med stöd av kommunstyrelsen, Stockholm Vatten och Avfall AB och arbetsmarknadsnämnden. Utförd.
- Implementera handlingsplanen för cirkulärt byggande. Utförs löpande.
- Implementera handlingsplan för hållbar plastanvändning. Utförs löpande.
- Tillsammans med kulturnämnden och kommunstyrelsen utreda möjligheten att alla större evenemang på stadens mark inför gemensamma pantsystem för dricksglas. Utförd.
- Bistå Stockholm Vatten och Avfall AB i arbetet med att ta fram mått och mätmetoder för mängden matavfall i stadens verksamheter. Utförd.

Nämndmål: 2.5.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att Stockholms luftkvalitet förbättras och bullerstörningarna minskar

Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har haft cirka 35 mätstationer i kontinuerlig drift under 2022. Mätningarna syftar till att kontinuerligt utvärdera luftföroreningshalterna mot miljö kvalitetsnormer och miljömål. Under hösten har mätningar av fordonssammansättning genomförts på Hornsgatan. Dessa mätningar kommer att användas som underlag för att utvärdera effekten av den skärpning av krav på miljö zonen som infördes 1 juli 2022 på Hornsgatan. I slutet av året startades det upp mätningar på två platser i Stockholm för att utvärdera påverkan från vedeldning.

Utöver mätningar har uppdrag utförts med stöd av beräkningsmodeller. I huvudsak har det handlat om att utreda hur planerad bostadsexploatering påverkar luftkvaliteten. Ett femtiotal utredningar av den karaktären har genomförts och genom dessa säkerställs att luftkvaliteten inte försämras i samband med bostadsexploatering. Modellberäkningar har också gjorts för att beräkna människors exponering av olika luftföroreningar, vilket utgjort ett underlag till miljömedicinska forskare som bedömer hälsoeffekter. Till exempel har förvaltningen bidragit med exponeringsberäkningar av partiklar och kväveoxider inom forskningsprojektet SCAPIS, vilket är en nationell forskningsstudie med syfte att förhindra hjärt- och lungsjukdom.

Under året har även ett flerårigt forsknings- och innovationsprojekt intill E4/E20 i Hallunda slutrapporterats. Huvudsyftet har varit att utreda om trafikstyrning i form av varierande hastighetsgränser (VH) kan minska trafikens påverkan på luftkvalitet och klimatpåverkande utsläpp. De samlade effektbedömningar baserade på förändringar inom miljö och hälsa, uppmätta framkomlighetsförändringar samt trafiksäkerhetsförändringar visade en positiv samlad nytta för VH som åtgärd. Men för att VH ska uppnå sin fulla potential krävs kompletterande och stödjande åtgärder inriktade på förbättrad hastighetsefterlevnad.

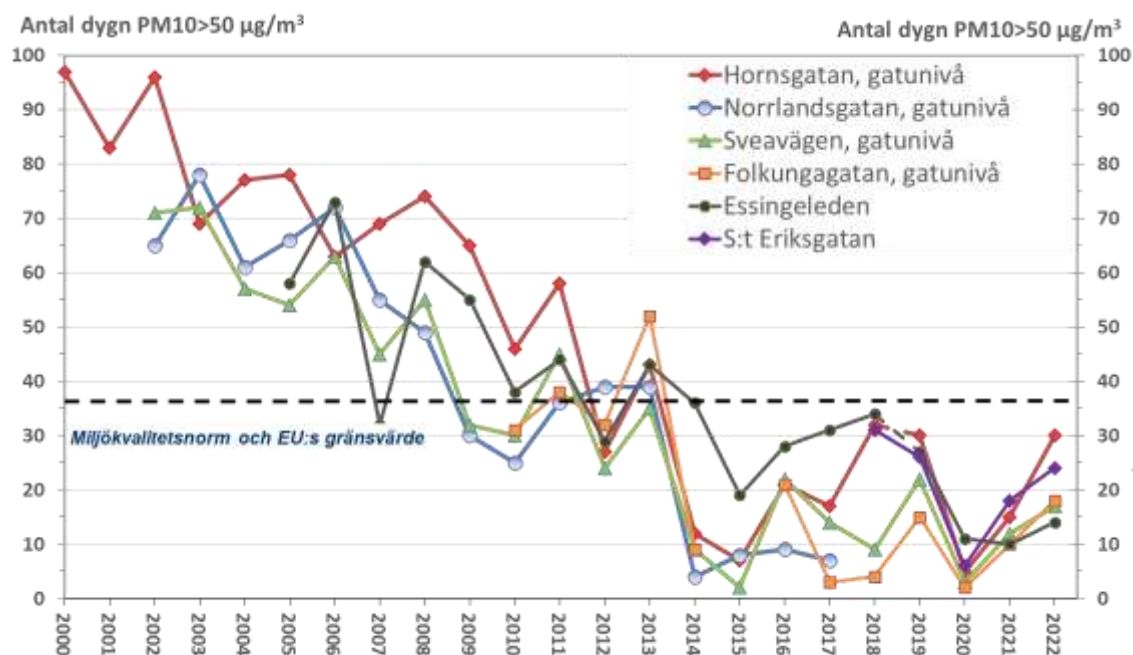
Förvaltningen fokuserar i sin tillsyn gällande luftkvalitet och bullerstörningar på de aspekter som har störst miljö- och hälsopåverkan. Förvaltningen deltar aktivt i projekt och nätverk som syftar till förbättrad luft- och ljudmiljö. Förvaltningen deltar i revidering av åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar inför remiss som planeras våren 2023.

Förvaltningen har tillsammans med trafikkontoret arbetat vidare med prioriterade åtgärder inom åtgärdsprogram mot buller 2019-2023. En ny trafikbullerkarta har tagits fram för staden. Med den som grund har inrapportering till EU gjorts i enlighet med gällande direktiv. En vägledning om hur ljudmiljön i parker kan förbättras har publicerats under året.

Miljöprogrammets etappmål 6.1 ”Minskad exponering av kvävedioxid och partiklar för stadens medborgare”

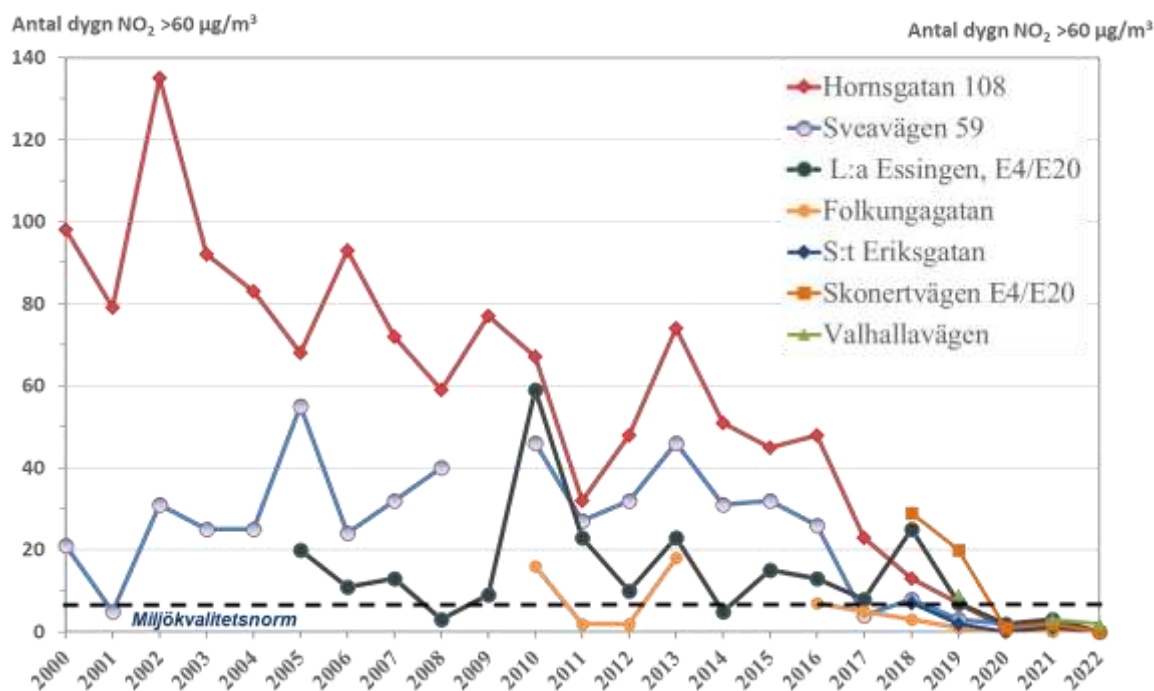
Luftkvaliteten i staden förbättras kontinuerligt och antalet personer som exponeras för luftföroreningar i staden minskar. Den långsiktiga trenden är att luftkvaliteten i Stockholm har blivit mycket bättre. Skärpta avgaskrav på fordon över hela EU, minskade industriutsläpp, utbyggnad av fjärrvärme, infasning av renare bränslen, elektrifiering, miljöbilar, trängselskatt, dubbdäcksförbud, dammbindning, miljözoner m.m. har bidragit till förbättringen av luftkvaliteten i staden.

Halterna av partiklar (PM10) har under det senaste decenniet visat på en kraftigt nedåtgående trend. Miljökvalitetsnormen för PM10 klarades år 2022. Halterna varierar mellan åren utifrån meteorologiska situationer. Detta medförde att årets halter av PM10 var högre jämfört med både 2021 och 2020. Miljömålet frisk luft för dygnsmedelvärden och årsmedelvärden av PM10 klarades därför inte på alla innerstadsgator och inte heller längs med E4/E20 Essingeleden. Diagrammet nedan visar utvecklingen av partikelhalter (PM10) vid Stockholms mätstationer i gatumuljö sedan år 2000.

År 2022 klarades miljö kvalitetsnormen för kvävedioxid i Stockholm med god marginal. Miljömålet frisk luft för timmedelvärden av kvävedioxid klarades längs med E4/E20 Essingeleden, men inte på alla innerstadsgator. Orsaken till de låga halterna av kvävedioxid bedöms framförallt bero på ökad elektrifiering och förnyelse av fordonsflottan.

Diagrammet nedan visar utvecklingen av halter av kvävedioxid vid Stockholms mätstationer i gatumiljö sedan år 2000.

Förvaltningen har även följt upp och utvärderat trafikkontorets åtgärder enligt åtgärdsprogram för NO₂ och PM10. Förvaltningens bedömning är att åtgärder för 2022 har genomförts i enlighet med miljöprogrammets etappmål. Våren 2022 var ovanligt torr vilket bidrog till högre halter än föregående år. Trafikkontoret utförde dock extra åtgärdsinsatser än vad som normalt görs, vilket sannolikt bidrog till att miljö kvalitetsnormerna för luft klarades.

Förvaltningen har under 2021-2022 gjort en kartering av luftkvalitet på förskole- och skolgårdar och prioriterat dem utifrån behov av vidare utredning och/eller åtgärder för att nå ner till miljö kvalitetsmålet Frisk luft. Dialog om detta kommer att hållas med väghållare under 2023.

Miljöprogrammets etappmål 6.2 "Minskat omgivningsbuller"

Förvaltningen har följt upp trafikkontorets åtgärder enligt åtgärdsprogram för buller. Förvaltningens bedömning är att åtgärder för 2022 har genomförts som planerat och i enlighet med miljöprogrammets etappmål.

Aktiviteter:

- Delta i framtagande av åtgärdsprogram för partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO₂) för Stockholms län. Utförd.
- Utvärdering av åtgärder, samt uppföljning av åtgärder för att sänka halterna av olika luftföroreningar. Utförd.
- Kontinuerligt ge stadens medborgare information om luftkvalitetssituationen genom bl.a. appen Luft Stockholm. Utförd.
- Stötta SISAB och stadsdelsnämnder i att stärka arbetet med utomhus- och inomhusmiljön i förskolor och skolor i syfte att nå acceptabla bullernivåer och god luftkvalitet. Utförd.
- Arbeta med innovativa lösningar för bullerskydd, i synnerhet gröna bullerskydd. Utförd.
- Under 2022 genomföra bullerkartläggning av Stockholms stad enligt EU:s bullerdirektiv och förordning om omgivningsbuller. Utförd.
- Följa upp åtgärdsprogrammet mot buller 2019-2023. Utförd.
- Marknadsföra och utveckla arbetet med ljudkvalitet i rekreativmiljöer, bl.a. genom projektet Guide till tystnaden. Utförd.

Nämndmål: 2.5.3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att miljökvalitetsnormerna för vatten följs

 Uppfylls helt

Analys

Miljöförvaltningen ansvarar för samordning, planering och projektledning för framtagande av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster. Arbetet sker i nära samarbete med övriga förvaltningar, Stockholm Vatten och Avfall AB, andra kommuner samt vattensamarbeten.

Under året har sju lokala åtgärdsprogram antagits och miljöförvaltningen har arbetat vidare med lokala åtgärdsprogram för Lilla Värtan, Strömmen, Riddarfjärden och Ältasjön. Därefter återstår arbete med framtagande av lokala åtgärdsprogram för Fiskarfjärden, Rödstensfjärden och Görväln.

Miljöövervakningen av miljögifter och ekologisk status har genomförts. Miljöövervakningen står som grund för arbetet med åtgärdsprogram, det fysiska åtgärdsprogrammet samt stadsbyggnadsprocessen.

Miljöförvaltningen har tillsammans med exploateringskontoret och Stockholm Vatten och Avfall AB berett väg för fällningen av fosfor i Drevvikens bottensediment. Fällningsarbetet

har påbörjats.

Miljöprogrammets etappmål 5.4 "Förbättrad vattenkvalitet i stadens sjöar, vattendrag och kustvatten"

För att nå måluppfyllelse behöver ett aktivt arbete bedrivas med att genomföra åtgärder enligt de lokala åtgärdsprogrammen. Det är ett komplext arbete inte minst då åtgärderna ofta är utrymmeskrävande och kostsamma. Samordning med åtgärder för att minska sårbarheten för skyfall är viktigt då åtgärderna för att åstadkomma förbättrad vattenkvalitet ofta behöver vidtas på samma platser som åtgärder för skyfallshantering och klimatanpassning. Grunden för att nå måluppfyllelse är lagd i och med att de lokala åtgärdsprogrammen tas fram. Det krävs dock betydande insatser från de genomförandeansvariga förvaltningarna och bolagen för att nå god status och det tar tid innan åtgärdernas effekt kan mätas. Bedömningen är att staden kommer att kunna nå måluppfyllelse i form av förbättrad vattenkvalitet men att det kommer att dröja innan god status enligt vattenförvaltningen uppnås.

Under 2021 genomförde exploateringskontoret i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB och miljöförvaltningen en fosforfällning i sjön Magelungen. Uppföljning av åtgärden har genomförts 2022. Resultat från provfiske visar på goda resultat och ett fiskebestånd som bedöms till god status. Åtgärden var en utpekad åtgärd i det lokala åtgärdsprogrammet för Magelungen.

Aktiviteter:

- Samordna, följa upp, implementera och kommunicera stadens vattenarbete enligt handlingsplan för god vattenstatus och de lokala åtgärdsprogrammen. Utförd.
- Driva genomförandet av handlingsplanen för god vattenstatus och särskilt fokusera på att ta fram lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster. Utförd.
- Stötta genomförandeorganisationerna i ett effektivt genomförande av de operativa åtgärderna som föreslås i de lokala åtgärdsprogrammen i syfte att underlätta stadsutvecklingen. Utförd.
- Stödja arbetet med miljötillsyn, klimatanpassning, miljömål och planhandläggning i syfte att verka för att miljökvalitetsnormerna för vatten på sikt kan följas. Utförd.
- Genomföra löpande miljögiftsövervakning för att följa utvecklingen av kemisk status och särskilda förorenade ämnen i stadens prioriterade sjöar, vattendrag och kustvatten och vid behov komplettera med screening i övriga vatten. Utförd.
- Genomföra undersökningar i stadens prioriterade sjöar, vattendrag och kustvatten i enlighet med övervakningsprogram för ekologiska kvalitetsfaktorer. Utförd.
- Delta i kommunövergripande vattensamverkansgrupper och vattenvårdsförbund samt i regionala samt internationella vattensamarbeten och samarbeta med olika forskningsinstitut för att intensifiera vattenarbetet. Utförd.

- Delta i externfinansierade projekt, som exempelvis Drizzle och LIFE IP Rich Waters för att bidra till genomförande av handlingsplanen och lokala åtgärdsprogram. Utförd.
- Bistå genomförandeorganisationerna i arbetet med fällning av Drevviken. Utförd.
- Avsluta samordningsuppdraget om att motverka nedskräpning av stadens vatten och införliva resultaten i berörda kommunikationsuppdrag kopplat till nedskräpning. Utförd.
- Avsluta arbetet med framtagande av handlingsplan för nya bad och bistå berörda förvaltningar och bolag med implementeringen av handlingsplanen. Utförd.

Nämndmål: 2.5.4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att stärka Stockholms biologiska mångfald

 Uppfylls helt

Analys

Miljöförvaltningen ansvarar för samordning av stadens handlingsplan för biologisk mångfald, som antogs i november 2020. Förvaltningen erbjuder verksamheterna stöd och vägledning i genomförandet av handlingsplanen och tar fram stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald.

Tillsynen av stadens skyddade områden genomförs enligt tillsynsplan. Förvaltningen har deltagit i arbetet med utvidgning av Årtaskogen-Årsta holmars naturreservat, som beslutades av kommunfullmäktige i maj. Förvaltningen har tillsammans med stadsbyggnadskontoret tagit fram förslag till biotopskyddsområden att utreda vidare. Förslaget redovisades för nämnderna i april.

Förvaltningen har tillsammans med trafikkontoret slutfört arbetet med att ta fram ett förslag till övergripande trädmål för staden, enligt uppdrag i budget 2020. Förslaget redovisades för berörda nämnder i april 2022. Förvaltningen bistår övriga förvaltningar med expertkunskap avseende multifunktionella åtgärder med fokus på biologisk mångfald och övriga ekosystemtjänster, till exempel med workshops inom olika planärenden och i samband med den tematiska/geografiska områdesplaneringen som stadsbyggnadskontoret initierat.

Miljöprogrammets etappmål 5.1 ”Upprätthållna funktioner och samband för biologisk mångfald i stadens blå och gröna infrastruktur”

Centralt i arbetet med etappmålet är framtagandet av stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald (SÅF). Arbetet sker i nära samarbete med framförallt stadsdelsförvaltningarna och trafikkontoret och samordningsgruppen för Grönare Stockholm har utgjort styrgrupp för framtagandet. Fyra av fem stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald har antagits av miljö- och hälsoskyddsnämnden under året. Det kvarvarande förslaget kommer upp för beslut i miljö- och hälsoskyddsnämnden under våren 2023.

Åtgärdsförslagen kan användas som underlag för åtgärder i den fysiska planeringen eller vid drift och skötsel av grönområden i staden.

Förvaltningen samverkar med samordningsgruppen för Grönare Stockholm och har bland annat ingått som expertstöd i bedömning och utvärdering av ansökningar för åtgärder som ska vidtas inom ramen för Grönare Stockholm.

Förvaltningen driver fortsatt ett projekt som svarar mot ett budgetuppdrag om att följa utvecklingen av stadens totala blågröna ytor och ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO) över tid. Förvaltningen samarbetar med trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret och stadsdelsförvaltningarna, i syfte att ta fram indata, metodik och rutiner inom staden för uppföljningen. Projektet kommer att kunna leda till att uppföljningsmått kan tas fram för att följa utvecklingen av funktioner och samband för den biologiska mångfalden.

En guide för biologisk mångfald som riktar sig till stockholmare och näringslivsaktörer, har lanserats i samband med biologiska mångfaldens dag i maj och under evenemanget Stockholm +50. Ett seminarium om biologisk mångfald som är anpassat för och riktar sig till bostadsbolag och byggaktörer hölls i oktober. Båda kommunikationsaktiviteterna syftar till att sprida kunskap om hur den biologiska mångfalden kan främjas i samarbete med näringsliv och civilsamhälle.

Arbete med att uppdatera miljöövervakningsprogrammet för biologisk mångfald pågår i syfte att svara mot budgetuppdraget om ökad övervakning av den biologiska mångfalden.

Resultatet från övervakningen används för att följa utvecklingen över tid och staden arbetar med att utveckla förutsättningarna för den biologiska mångfalden.

Som komplement till Stockholms biotopdatabas för 2019 har en retrospektiv databas för 2009 tagits fram i samarbete med Stockholms universitet. Kartmaterialet utgör indata för framtagande av förändringsanalyser av stadens natur. Resultaten kommer att användas i det budgetuppdrag som förvaltningen leder i samarbete med trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret och stadsdelsförvaltningarna, där metodik för uppföljning av stadens ekologiskt betydelsefulla områden tas fram. Förändringsanalyser kan ge mått på grönytornas långsiktiga utveckling. Förvaltningen arbetar även med att utveckla en årlig modell för förändringsanalys baserad på satellitdata.

Miljöförvaltningen har även bidragit med miljöunderlag och synpunkter i detaljplaneprocessen för ny bebyggelse så att den gröna infrastrukturens funktioner kan upprätthållas.

Miljöprogrammets etappmål 5.2 "Ökat genomförande av förstärkningsåtgärder, ekologisk kompensation och naturvårdsskötsel"

Miljöförvaltningen erbjuder stadens verksamheter stöd och vägledning i frågor kopplade till handlingsplanen för biologisk mångfald i syfte att kunna genomföra åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden. Nämnderna och bolagen är på god väg i arbetet med att vidta lämpliga åtgärder.

De stadsdelsvisa åtgärdsförslagen för biologisk mångfald (SÅF) lägger grunden för ett effektivt arbete med förstärkningsåtgärder. Förslagen ligger bland annat till grund för stadsdelarnas ansökningar om medel ur central medelsreserv 2 och 4 för biologisk mångfald.

Förvaltningen har bidragit med rådgivning angående naturvårdande skötsel både inom och utanför skyddade områden. Förvaltningen har bidragit med synpunkter/förslag på ekologiska förstärkningsåtgärder och kompensationsåtgärder i tillståndsärenden såväl som i planprocessen. Förvaltningens nya digitala verktyg *Prioriteringsstöd för naturvårdsskötsel* har implementerats i stadens gemensamma kartverktyg, i samarbete med berörda förvaltningar. Prioriteringsstödet visar på hur värdefull mark kan skötas så att biologisk mångfald gynnas. Verktyget riktar sig främst till stadsdelar och har även en funktion där stadsdelarna kan rapportera hur skötsel har utförts.

Förvaltningen har även tagit fram en vägledning för upphandling av naturskötsel för att underlätta kravställning i upphandlingar av entreprenörer med kompetens inom naturvårdande skötsel. Vägledningen lanserades under våren 2022. I kombination med webbutbildningen för ekologisk skötsel av naturmark är förhoppningen att kravspecifikationen ska utgöra ett bra stöd för utökad ekologisk skötsel av naturmark inom staden.

Aktiviteter:

- Samordna, följa upp, implementera och kommunicera stadens arbete med biologisk mångfald enligt handlingsplan för biologisk mångfald. Utförd.
- Tillsammans med berörda stadsdelsnämnder fortsätta arbetet med Grönare Stockholm där fokus är att stärka arbetet med grön infrastruktur och mångfunktionalitet i stadens parker och grönområden samt stärka gröna svaga samband enligt översiktsplanen. Utförd.
- Samverka med andra förvaltningar och samordningsgruppen för Grönare Stockholm i att ta fram stadsdelsvisa åtgärdsprogram för biologisk mångfald. Utförd.
- Stötta genomförandeorganisationerna i arbetet med skötsel och åtgärder för att gynna biologisk mångfald genom informationsspridning, rådgivning, kunskapsunderlag och utbildning. Utförd.
- Delta i kommunövergripande samverkansgrupper och regionala samt internationella samarbeten för ökad biologisk mångfald. Utförd.
- Samarbeta och samverka med olika forskningsinstitut för att ta fram och kvalitetssäkra kunskapsunderlag. Utförd.
- Sprida och lansera guide för biologisk mångfald till stockholmarna, näringslivsidkare och andra intresserade för att inspirera dem till att arbeta för att främja stadens biologiska mångfald. Utförd.
- Öka miljöövervakningen enligt uppdaterat miljöövervakningsprogram för biologisk mångfald, samt utveckla metodiken för uppföljning av prioriterade arter och naturkvalitéer identifierade i handlingsplan för biologisk mångfald. Utförd.

- Fortsätta utveckling och implementering av verktyget prioriteringsstöd för naturvårdsskötsel i samarbete med stadens skötselansvariga. Utförd.
- Fortsätta kartlägga stadens totala grönyta och ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO), tillsammans med berörda förvaltningar, för att kunna följa deras utveckling över tid. Utförd.
- Erbjud utbildning inom naturskötsel till stadens verksamheter samt upphandlade entreprenörer som är verksamma inom området. Utförd.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholms hem och stadens näringsliv ta fram och implementera spetsprojekt i tio utpekade platser i staden, i syfte att stärka tryggheten och den biologiska mångfalden genom smart växtbeklädnad av väggar. Utförd.
- I samarbete med stadsdelsnämnderna, idrottsnämnden och andra berörda nämnder arbeta vidare med att tillgängliggöra stadens naturreservat med rekreativa värden samt tillgängliggöra naturreservaten för personer med funktionsnedsättning. Utförd.
- I samarbete med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden utvidga och inrätta naturreservat i Årstaskogen för att även innefatta 2014 års gräns, fortsätta utredningarna och inrättandet av naturreservat i Kyrkhamn, samt färdigställa utredning av reservatsbildning i Fagersjöskogen och Storskogen/Ålstensskogen. I arbetet ska beaktas att bostadsbyggnadsmål och planerad viktig infrastruktur kan genomföras. Utförd.
- Fortsätta arbetet med att ta fram ett stadsövergripande trädmål. Utförd.
- Fortsätta utreda lämpliga biotopskyddsområden i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och stadsdelsnämnderna. Utförd.

Nämndmål: 2.5.5 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att minska spridningen av farliga kemikalier

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden arbetar med att minska spridningen av farliga kemikalier dels genom tillsynen på miljöfarliga verksamheter och dels genom att stödja stadens egna verksamheter i att genomföra de åtgärder som finns i stadens kemikalieplan och handlingsplan för minskad spridning av mikroplast.

Miljöprogrammets etappmål 7.1 "Minskade nivåer av skadliga ämnen i varor och kemiska produkter"

Miljöförvaltningen erbjuder genom kemikaliecentrum stadens verksamheter stöd och vägledning i genomförandet av kemikalieplanen och handlingsplanen för minskad spridning av mikroplast. Genom en mångfald av arbetssätt bidrar förvaltningen till att uppfylla miljöprogrammets etappmål om minskade nivåer av skadliga ämnen i varor och kemiska produkter. Som exempel kan nämnas att vägledning för hållbara arbetsplatser tas fram i samverkan med bland andra äldreförvaltningen och fastighetsbolagen. En vägledning för hållbara kontor har lanserats i form av en e-utbildning. Ett pilotprojekt har startats vid ett äldreboende i Norrmalms stadsdelsförvaltningsområde för att testa olika möjligheter att minska användningen av engångsmaterial i plast. Ett samarbete med KTH har genomförts för att undersöka möjligheten att återvinna och minska överanvändning av plasthandskar. Andra delar av arbetet beskrivs under nämndmålen 1.2.2 om kommunikation och 3.2.2 om upphandling.

En halvtidsutvärdering av kemikalieplanen och handlingsplanen för minskad spridning av mikroplast har genomförts och delvis utgjort underlag för avstämningen av etappmålet. Utvärderingen visar att verksamheterna har kommit en bra bit på vägen med åtgärderna i de båda planerna, särskilt i de förvaltningar och bolag som har egen miljökompetens som kan planera och leda det egna arbetet. De åtgärder som genomförs bidrar till att förekomsten av skadliga ämnen sannolikt minskar även om det inte sker i den takt som skulle vara fallet om åtgärderna genomfördes mer konsekvent.

Aktiviteter:

- Stärka den hälsorelaterade miljögiftsövervakning inriktad på barns och andra känsliga gruppers livsmiljöer. Utförd.
- Följa och prioritera arbetet med att minska framför allt barn och ungas exponering för skadliga kemikalier genom att ta fram arbetssätt och informationsmaterial samt öka ambitionsnivån i arbetet för en giftfri förskola och skola. Utförd.
- I samverkan med kommunstyrelsen och servicenämnden säkerställa att miljökrav inkluderas i inköpsprocessen för de centrala avtalsområdena samt stödja nämnder och bolag att göra detsamma i de egna avtalen. Utförd.
- Stärka kemikaliecentrums specialstöd till stadens olika verksamheter inom upphandlingar. Utförd.
- Säkerställa att kemikalieplanen och rekommendationen för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi uppfylls i bygg- och anläggningsprojekt, i samverkan med trafiknämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna samt byggande och anläggande bolag. Utförd.
- Tillsammans med berörda nämnder och bolagsstyrelser fortsätta att tillhandahålla stöd och informera om kemikaliesmarta arbetsplatser i stadens egen organisation. Utförd.

- Genom tillsyn och som samtalspartner med näringslivet öka både stadens och privata aktörers arbete för minskad kemikaliepåverkan. Utförd.

Nämndmål: 2.5.6 Inomhusmiljöer och offentliga miljöer ska inte medföra risk för människors hälsa

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen utövar riktad bostadstillsyn med fokus på fastighetsägare med hyreshus i socioekonomiskt svagare områden. Den riktade bostadstillsynen är ett effektivt verktyg för att uppnå en sund inomhusmiljö för alla boenden i Stockholms stad med särskild inriktning på flerbostadshus. Med den riktade bostadstillsynen kan tillsyn och förbättrande åtgärder utföras i hela bostadsbeståndet till skillnad från den klagomålsdrivna tillsynen där fokus endast ligger på den enskilda bostaden som klagomålet avser. Under 2022 har tillsynen återupptagits efter pandemiåren och 22 nya ärenden startats och 21 inspektioner genomförts. Urval av vilka hyreshus som ska inspekteras sker från det underlag som togs fram under 2021 i ett för tillsynen riktat budgetuppdrag. Av de 22 startade ärendena är 7 avslutade. I de återstående 15 ärendena har förvaltningen ställt krav på förbättringsåtgärder antingen i enskilda bostäder eller i hela trapphuset. Det förbättrade urvalsunderlaget och den förnyade metodiken har visat sig bidra till en effektiviserad tillsyn och handläggning.

Avseende handläggning av klagomål på störning i bostad så är inflödet av nya klagomålsärenden fortsatt högt men har avtagit något sedan restriktionerna för den tidigare pågående pandemin lättades. Vanligaste typen av störning är buller följt av lukt samt fukt- och mögel, ventilation och temperatur. Under 2022 inkom färre klagomålsärenden än under 2021, samtidigt som fler ärenden avslutats jämfört med föregående år. I 72 procent av de avslutade ärendena har någon form av förbättrande åtgärd i inomhusmiljön genomförts vilket är 11 procent högre än under 2021. Av de drygt 600 pågående ärendena är 52 ärenden överlämnade till överinstans för prövning.

Förvaltningen fortsätter att ha samverkan med trafikkontoret avseende dispenser för samhällsviktiga transporter nattetid samt med stadsbyggnadskontoret avseende bygglovsfrågor för att förebygga att olägenheter byggs in i byggnader.

Aktiviteter:

- Genomföra riktad bostadstillsyn i hyreshus i socioekonomiskt svaga områden med ny metod som tagits fram av utredningsgruppen för riktad bostadstillsyn under 2021. Utförd.
- Urval av hyreshus för tillsyn görs utifrån den inventering av hyreshus i behov av tillsyn som genomfördes under 2021 inom ramen för nämndens budgetuppdrag samma år om utredning avseende riktad tillsyn av fastighetsägare. Utförd.

- Handlägga klagomål på störningar i bostäder samt testa pilot för AI-tolkning av inkomna klagomål. Delvis utförd. Sökt externfinansiering från Vinnova beviljades inte, och arbetet fortsätter därför i reviderad form under 2023.
- Informera verksamhetsutövare och fastighetsägare med avseende på egenkontroll, förebyggande arbete med försiktighetsmått och gällande regelverk. Utförd.
- Uppmana fastighetsägare att mäta radon och vid behov åtgärda vid för höga halter. Utförd.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel flerbostadsfastigheter i de kommunala bostadsbolagen som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under referensvärdet 200 Bq/m ³ luft.	86 %				90 %		2022
Analys							
Målet nås inte på grund av att alla inkomna mätningar inte har hunnit granskas (på grund av tidvis personalbrist). Granskning kommer att ske under 2023.							
 Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som är kontrollerade avseende radon och har radonvärden under referensvärdet 200 Bq/m ³ luft i %.	88 %				83 %		2022
 Respons på klagomål lämnas och kontakt med utpekad störningskälla tas inom två veckor.	95,8 %			96,9 %	95 %		VB 2022

Nämndmål: 2.5.7 Miljö- och hälsopåverkan från Stockholms miljöfarliga verksamheter minskar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedriver tillsyn enligt tillsynsplanen. Tillsynsplanen omfattar fler än 1430 miljöfarliga verksamheter av varierande storlek och inriktning. Målen för tillsynen inom området är att omgivningspåverkan genom utsläpp till luft och vatten samt bullerstörningar reduceras så långt som möjlig och att markområden används på ett sätt som inte innebär risker för hälsa och miljö. I den löpande tillsynen ingår att granska egenkontrollen, hanteringen av kemikalier och avfall, uppföljning av miljörapporter och tidigare kända brister,

villkorskontroll, att motivera till förbättrad egenkontroll och att utveckla miljöarbetet utöver lagstadgade krav.

Aktiviteter:

- Genomföra tillsyn enligt tillsynsplanen. Utförd till allra största del.
- Tillsammans med exploateringsnämnden fortsätta arbetet med att upprätta en prioriteringslista över förorenade områden som inte är föremål för exploatering men som är i behov av sanering samt utreda externa finansieringskällor. Utförd.
- I samarbete med exploateringsnämnden fortsätta utveckla arbetet kring innovativ sanering av förorenad mark, bland annat i saneringsarbetet av södra delen av Snösätra. Utförd.

Nämndmål: 2.5.8 Avfallet i Stockholm hanteras så att det inte medför negativa konsekvenser för miljö och hälsa

◆ Uppfylls delvis

Analys

I Stockholm finns drygt 90 verksamheter med olika former av tillstånds- eller anmälningspliktig avfallshantering. Det handlar om lagring, sortering och annan behandling av avfall. I fokus för tillsynen är verksamhetsutövarnas villkorsefterlevnad, egenkontroll och förbättringsarbete. Hantering av dagvatten inom anläggningarna och hantering i enlighet med den s.k. avfallstrappan är andra centrala frågeställningar. Tillsynen under året har visat att läget hos de större aktörerna inom kommunen i stora drag är detsamma som föregående år. Inget av de tillståndsprövade företagen bröt mot något av villkoren i sina tillstånd. Vid tillsynen har framkommit att utsortering för återbruk förekommer i få rivningsprojekt, vilket behöver förbättras. Vidare att det är svårt att följa upp allt det som hittas vid inventeringen och som blir farligt avfall vid rivningar lämnas till en godkänd mottagare.

Tillsyn av avfallshanteringen hos livsmedelsverksamheter genomförs kontinuerligt. Andelen verksamheter med brister skiljer sig inte nämnvärt från tidigare år, vilket tyder på att det finns ett fortsatt behov av tillsyn. Att en hög andel verksamhetsutövare har brister som kräver uppföljning beror till viss del på att urvalet av vilka verksamheter som besöks baseras utifrån att de saknar separat matavfallsinsamling. Verksamheter som omfattas av matavfallsobligatoriet och som enligt information från renhållaren Stockholm Vatten och Avfall AB saknar separat matavfallsinsamling har prioriterats vid urval av tillsynsobjekt. De allra vanligaste bristerna som kräver uppföljning är därför just avsaknad av separat matavfallsinsamling eller bristfällig utsortering av förpackningsavfall. En kraftigt ökad inströmning av dispensansökningar och kompostanmälningar inför det kommande matavfallsobligatoriet för hushållen har lett till att färre inspektioner än planerat har kunnat utföras eftersom resurser inom avfallstillsynen behövt omprioriterats för att hantera inkomna ärenden.

Miljöförvaltningen har inom ramen för budgetuppdraget skärpt avfallstillsyn påbörjat tillsynsinsatser av avfallstransportörer, med fokus på att granska transportörernas avfallshantering och motverka illegal avfallshantering. Tillsynen kontrollerar transporttillstånd och efterlevnaden av villkor som tillståndet omfattar, rutiner för upprättande av transportdokument, anteckningsskyldighet samt kontroll av uppgifter i avfallsregistret. Fokus i tillsynen är hantering av farligt avfall. Tillsynen syftar inte bara till att kontrollera verksamhetsutövarna utan även att öka kunskapen hos dem som transporterar avfall. De hittills genomförda inspektionerna visar att det finns stora brister, som i stor utsträckning är kopplade till farligt avfall. Att så många av de hittills inspekterade verksamheterna fått anmärkningar tyder på ett stort behov av fortsatt tillsyn och ökad information till dessa verksamheter.

Miljöförvaltningen har även hanterat ett antal klagomål eller tips om missförhållanden i avfallshantering. Klagomål och tips inkommer oftast från allmänheten eller från andra kommunala miljötillsynsmyndigheter som noterar oegentligheter inom ramen för sin myndighetsutövning. Exempel på missförhållanden kan vara avfallstransporter utförda av transportörer som saknar tillstånd att köra avfall eller som på annat sätt hanterar avfall felaktigt, dumpning av avfall och felaktig hantering hos mäklare av avfall.

Miljöförvaltningen har också utfört en informationsinsats till samtliga avfallstransportörer som är registrerade inom Stockholms stad och som har tillstånd från Länsstyrelsen att transportera avfall. Syftet med informationsinsatsen var att öka kunskapen om de krav som ställs på dem som avfallstransportörer i lagstiftningen.

Skärpt avfallstillsyn med fokus på illegal avfallshantering har medfört nya arbetsområden för miljöförvaltningen. Arbete med planering och identifiering av nödvändiga åtgärder vid tillsynsinsatser liksom utveckling av tillsynsmetodik har därför genomförts under 2022.

En viktig del i utveckling av arbetssätt har varit samverkan med andra aktörer. För att maximera miljönyttan med tillsynen har miljöförvaltningen påbörjat dialoger med andra förvaltningar inom staden och andra tillsynsmyndigheter. Syftet med dessa kontakter är att identifiera gemensamma samverkansinsatser och på så sätt uppnå en effektiv och ändamålsenlig avfallstillsyn. Exempelvis har förvaltningen haft dialog med Nationella operativa avdelningen (NOA) i syfte att skapa forum för utbyte av relevant information kring avfallsbrottslighet. Miljöförvaltningen har under hösten även deltagit i en tillsynsinsats som Södertälje utförde på avfallstransportörer vid en mottagningsanläggning. Erfarenheterna och lärdomarna från insatsen kommer att ligga till grund för utveckling av motsvarande tillsynsinsatser under 2023.

Miljöprogrammets etappmål 4.2 "Ökad recirkulation av materiella resurser"

Under 2022 har arbetet med att formera arbetsgrupper inom bygg- och anläggning startats och ett internt centrum för cirkulärt byggande har formerats på förvaltningen. Detta som en stödfunktion för de byggande bolagen och förvaltningarna i att hantera de många frågor som uppstår i samband med övergången till ett mer cirkulärt byggande. Cirkulära halvtimmen (digitalt forum för erfarenhetsutbyte inom staden) har hållits vid flera tillfällen under året. En vägledning för cirkulär projektering är påbörjad liksom att arbetet tillsammans med branschen

kring standardiserad mätning av byggavfall pågår. Handlingsplanen har presenterats i externa forum, både nationellt och internationellt vid flera tillfällen. Flera av stadens byggande bolag och förvaltningar har nu påbörjat pilotprojekt inom handlingsplanen.

Aktiviteter:

- Följa upp att införandet av obligatorisk matavfallsinsamling efterlevs på verksamheter som serverar fler än 25 portioner per dag samt förbereda för införandet för övriga inom staden till den 1 januari 2023. Utförd.
- Handlägga dispensansökningar avseende obligatorisk matavfallsinsamling. Utförd.
- Utredda hur nedskräpningen runt återvinningsstationerna kan minska och utsorteringen av material som kan återvinnas kan öka. Utförd.
- Delta i arbetet med att finna en lösning för avfallshantering vid Årsta partihallar. Utförd.
- Följa arbetet med införandet av de nya reglerna om fastighetsnära insamling. Utförd.
- Tillsyn av städning i anslutning till ÅVS och restaurangverksamheter- respektive fastighetsägares utsortering av förpackningsmaterial. Utförd.
- Effektivisera tillsynen av hanteringen av rivningsavfall genom att starta ett samarbete med stadsbyggnadskontoret. Ytterligare åtgärder har ej genomförts under året då ett väletablerat samarbete redan finns med stadsbyggnadskontoret.
- Ta fram information om hantering av avfall som utgörs av PVC. Arbetet är påbörjat och fortsätter 2023.
- Utarbeta en strategi för tillsyn av avfallstransportörer och de som mäklar/handlar med avfall. Utförd
- Utarbeta en strategi för tillsyn av avfall i samband med nybyggnation. En checklista för tillsynen har tagits fram under året. Därefter har inspektioner på nybyggnationer påbörjats och fortsätter 2023.
- Genomföra stadsinterna utbildningar och branschsamverkan för cirkulärt byggande. Utförd
- Implementera metod för uppföljning av mängden byggavfall på bolags- och stadsövergripande nivå. Ej utförd. Detta p.g.a. att branschdialogen på nationellt plan kring standardiserad avfallsstatistikrapportering dragit ut på tiden.
- Testa och utvärdera befintliga digitala produkt- och marknadsplatser för återbruk av byggmaterial. Utförs löpande.

Nämndmål: 2.5.9 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska samordna arbetet med att minska plastens skadliga påverkan på människa och miljö

● Uppfylls helt

Analys

Handlingsplanen för hållbar plastanvändning antogs i kommunfullmäktige i februari 2022. Samordning och utveckling av arbetet med plast inom olika områden har skett löpande under perioden i syfte att minska plastens skadliga miljö- och hälsopåverkan. Samordningen av plastarbetet har fortsatt främst skett genom Plastforum, ett samverkansforum som har vidareutvecklas under året för att förbättra stödet till förvaltningar och bolag. Bland annat har fem webinarier och ett studiebesök genomförts under året samt en samarbetsyta för kunskaps- och erfarenhetsutbyte etablerats.

Av de nio åtgärder i handlingsplanen för hållbar plastanvändning där miljöförvaltningen står som huvudansvarig har fem åtgärder, i enlighet med tidsplanen, påbörjats. Av uppstartade åtgärder kan särskilt nämnas pilotprojektet för *Resurssmart vård- och omsorg* med fokus på en mer hållbar plastanvändning. Pilotprojektet syftar till att ta fram vägledande underlag som ska spridas till stadens samtliga vård- och omsorgsboenden och sker i samverkan mellan miljöförvaltningen, Norrmalms stadsdelsförvaltning, äldreförvaltningen, Stockholm Vatten och Avfall AB och Micasa. Under året har även rekommendationer för en mer hållbar plastanvändning inom bygg- och anläggningsprojekt tagits fram, avtalssituationen för hämtning av verksamhetsavfall med fokus på plast i stadens verksamheter kartlagts och dialog förts med serviceförvaltning om kravställningar i enlighet med plaststrategin i relevanta upphandlingar.

Halvtidsutvärderingen av handlingsplanen för minskad spridning av mikroplast visar att den har tjänat sitt syfte genom att ha synliggjort betydelsen av och ökat medvetenheten för mikroplastfrågan som ett potentiellt nyare miljöproblem för staden. Goda exempel på genomförda åtgärder, identifierade svårigheter i arbetet samt förslag för bättre genomförbarhet har samlats in och kommer utgöra underlag för det fortsatta arbetet.

Aktiviteter:

- Säkerställa samordning av mikroplastarbetet och andra plastrelaterade frågor, exempelvis avfall, kemikalier och fossilfri stad och bedriva ett sammanhållande arbete för genomförande av handlingsplanen mot minskad spridning av mikroplast. Utförd.
- Fortsätta bedriva ett sammanhållande arbete för genomförande av handlingsplanen för hållbar plastanvändning. Utförd.
- Tillsammans med kulturnämnden och Stockholm Business Region AB verka för att stadens evenemang är socialt och miljömässigt hållbara bland annat genom minskning av plastprodukter och förstärkt avfallshantering och återvinning. Utförd.
- Genomföra en däcktryckskampanj, inom ramen för genomförandet av handlingsplan för minskad spridning av mikroplast. Utförd.

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

● Uppfylls helt

Analys

Nämndens verksamhet bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt där arbetssätten kontinuerligt utvecklas och förbättras. Förvaltningen både deltar i och driver utvecklings- och innovationsprojekt för att skapa och sprida nya lösningar som ger god miljönytta. Som en del av stadens ekonomi kan nämnden uppvisa en god budgethållning och noggrann kontroll av kostnader. Mot bakgrund av spridningen av covid-19 fick miljöförvaltningen våren 2020 i uppdrag att kontrollera att serveringsställen följer gällande regler om att hålla distans för att minska risken för smittspridning utifrån lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Den 31 mars 2022 upphörde uppdraget, då det meddelades att pandemilagen inte skulle förlängas. Statlig ersättning har utgått till kommunerna för arbetet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

● Uppfylls helt

Analys

Självfinansieringsgraden för tillsynsverksamheten uppgår till 73 %, vilket är en ökning i förhållande till den budgeterade nivån på 70 %. Den höga självfinansieringsgraden förklaras främst av att nämnden tilldelats ett statligt bidrag för trängseltillsyn på 13,9 mnkr som inte var budgeterat. Detta innebär således att årets självfinansieringsgrad blir missvisande, då bidraget väsentligen höjer självfinansieringsgraden.

	VP 2022	T2 2022	VB 2022
Miljöbalkstillsyn (MB)			
Självfin.grad Hälsoskydd	65 %	62 %	66 %
Självfin.grad Plan och miljö	66 %	64 %	61 %
Självfin.grad MB	66 %	64 %	64 %
Livsmedelskontroll			
Självfin.grad Livsmedel	77 %	74 %	87 %
MHN tillsyn	70 %	67 %	73 %

Den 1 april 2021 trädde en ny förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter i kraft. Genom förordningen förändrades regelverket för finansieringen av livsmedelskontrollen. Systemet med förskottsdebiterade årliga avgifter har ersatts med ett system med obligatorisk efterhandsdebitering. Under år 2022 har avdelningen för livsmedelskontroll lägre ordinarie tillsynsintäkter, eftersom efterhandsdebiteringen är mer administrativt betungande. Övergången till efterhandsdebitering kommer även framgent innebära en något sänkt självfinansieringsgrad för livsmedelskontroll, jämfört med självfinansieringsgraden när förskottsdebiterade årliga avgifter tillämpades. Intäktsnivån har justerats i verksamhetsplanen för 2023, eftersom efterhandsdebitering leder till minskade intäkter. Intäktsbortfallet balanserades under 2022 med inkomna medel för trängseltillsyn.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	93,5 %			84,3 %	100 %	100 %	VB 2022
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	93,5 %			84,3 %	100 %	100 %	VB 2022
  Nämndens prognossäkerhet T2	- 4 %			-12 %	+/- 1 %	+/- 1 %	2022

Nämndmål: 3.1.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet är kostnadseffektiv

 Uppfylls helt

Analys

För tillsynens avgifter gäller den grundläggande principen att tid för vilken verksamhetsutövarna har betalat, ska återgäldas med tillsynstid. Detta är ett fundament för en legitim kommunal tillsyn. Varje tillsynsobjekt besöks dock inte årligen utan för många objekt sker tillsynen med något eller några års mellanrum. Nämnden följer upp detta på objektsnivå och per tillsynsområde. Detta är också en utgångspunkt i den årliga taxeöversynen.

Tillsynsverksamheten har i allt väsentligt utförts enligt plan. Tillsynen sker både på plats hos verksamheten och i form av systemtillsyn där verksamhetsutövarnas egenkontroll granskas avseende deras uppföljning av efterlevnaden av sina tillståndsvillkor. En stor del av tillsynen utgörs av granskningar av inlämnade utredningar, såsom miljörapporter och undersökningar utförda av konsulter som anlitas av verksamhetsutövarna.

Förvaltningen har inarbetade rutiner för kontroll av arbetet inom tillsynen och följer noggrant kostnadsnivån samt att fakturerade timmar också är levererade. Detaljerad redovisning av utförd tid för miljöbalken respektive livsmedelskontrollen redovisas i bilaga 3 (tillsynsplanen) respektive 4 (kontrollplanen).

Ersättning för extra tillsynsinsatser avseende trängseltillsyn för 2022 har erhållits under 2022. Medel har även erhållits för tre EU-projekt som nu har slutredovisats.

Aktiviteter:

- Översyn av taxor med fast årsavgift. Utförd.
- Tillämpa system för uppföljning av att utförd tillsynstid motsvarar betalade avgifter med särskild prioritering av verksamhetsutövare med fasta årsavgifter. Utförd.
- Verka för en smidig övergång till efterhandsdebitering inom livsmedelskontrollen med fortsatt hög självfinansieringsgrad. Utförd.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Miljöförvaltningen bedriver ett kontinuerligt utvecklings- och förbättringsarbete för att säkerställa effektiva processer med hög kvalitet. Inom ett flertal områden fungerar nämndens expertfunktioner stödjande till andra förvaltningar och bolag inom staden, inte minst inom upphandlingsområdet.

Miljöförvaltningen bedriver också, i linje med stadens internationella strategi och i enlighet med miljö- och hälsoskyddsnämndens riktlinjer för EU-policyarbete (senast fastställd av miljö- och hälsoskyddsnämnden i november 2022), ett aktivt påverkansarbete genom ett antal europeiska nätverk för att driva stadens och nämndens intressen. Förvaltningen är aktiv inom Eurocities miljöforum (samt miljöforumets arbetsgrupper där förvaltningen har delat ordförandeskap i gruppen *Energi Efficiency and Climate Change*) och bidrar också tidvis med synpunkter till ställningstaganden producerade av Eurocities transportforum. Förvaltningen är även aktiv i transportnätverket POLIS. Förvaltningen har under året också bidragit med underlag till stadens ställningstaganden på olika samråd inom nämndens ansvarsområden som EU-kommissionen genomfört. Möjligheter till externfinansiering genom EU:s fonder och program undersöks löpande, då EU-projekt möjliggör verksamhetsutveckling och implementering av innovativa lösningar för att stärka stadens möjligheter att uppnå uppsatta mål.

Vidare strävar förvaltningen efter att vara en bra och attraktiv arbetsgivare med en god arbetsmiljö och generösa möjligheter till kompetensutveckling.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex	84	84	84	84	84	83	2022
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %			100 %	93 %	93 %	2022
  Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts	100 %			100 %	70 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2022
  Index Bra arbetsgivare	89			88	88	84	2022
  Sjukfrånvaro	3,3 %	2,5 %	3,6 %	2,6 %	3 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022
  Sjukfrånvaro dag 1-14	1,2 %	1 %	1,3 %	0,7 %	1,5 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2022

Nämndmål: 3.2.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska på internationell nivå verka för ett proaktivt miljöarbete som driver åtgärds- och utvecklingsarbete framåt

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen deltar i ett antal internationella samarbeten, däribland Eurocities miljöforum (med tillhörande arbetsgrupper) och trafik- och mobilitetsnätverket POLIS. Förvaltningen har delat ordförandeskap i Eurocities arbetsgrupp *Energy Efficiency and Climate Change* vilket ger goda möjligheter att driva utvecklings- och påverkansarbete inom EU tillsammans med andra städer. Förvaltningen deltog också på Eurocities miljöforummöte i Grenoble i april, och presenterade där bland annat stadens arbete med stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald.

Förvaltningen har tillsammans med andra förvaltningar och bolag från staden samt samarbetspartners representerat Stockholms stad vid Smart City Expo World Congress i Barcelona. Staden medverkade och arrangerade paneler och seminarier och visade hur staden tar sig an utmaningarna för att bli en klimatpositiv stad till 2030.

Under året har förvaltningen också bistått stadsledningskontoret med underlag för synpunkter på kommande EU-direktiv, bl.a. det s.k. *Fit for 55*-paketet. Förvaltningen har även bistått stadsledningskontoret med klimatberäkningar enligt den internationella beräkningsmetoden *Global Protocol for Community-Scale Greenhouse Gas Emission Inventories* (GPC) samt rapportering av utsläppsdata i Carbon Disclosure Project (CDP).

Förvaltningen är också involverad i ett antal internationella projekt. Genom GrowSmarter-projektet initierades samverkan mellan alla s.k. Lighthouse-projekt. Det är nu 18 projekt som representerar 130 städer, som tillsammans aktivt påverkar EU för att nå klimatneutralitet till 2050. Stockholm tillsammans med flertalet av dessa städer är nu utvalda att vara en av 100 klimatneutrala städer till 2030 för att visa vägen.

Förvaltningen har också deltagit i C40:s Pilot *Climate Budget* samt CNCA:s projekt *Scope 3 Policy Framework*. Det förstnämnda syftar till att utveckla metoder och dela erfarenheter av hur en stad kan integrera klimatarbete med städernas budgetar samt hur detta arbete kan öka incitament och engagemang för klimatarbete i en stads organisation (Climate Governance and Mainstreaming). Inom CNCA-projektet har bl.a. en rapport tagits fram med metoder för att utveckla åtgärder för att minska scope 3 utsläpp (utsläpp från byggmaterial). Rapporten bygger på erfarenheter från olika städer samt forskning inom området.

Under året har förvaltningen beviljats bidrag från Interreg Baltic Sea för projekten ChemClimCircle (koordinator) och NonHazCity3 (partner). Projekten rör kemikalier i varor och material som används i kommuner. I ChemClimCircle kommer arbetssätt utvecklas för att behandla kemikaliefrågan samlat med klimat och cirkularitet medan NonHazCity3 fokuserar på kemikalier i bygg- och anläggningsmaterial.

Aktiviteter:

- Verka inom nätverken Eurocities, CNCA, ICLEI, C40 och POLIS. Utförd.
- Aktivt söka relevanta internationella sammanhang och samverkansytor för ökad verksamhetsutveckling samt i syfte att omvärldsbevaka och samordna synpunkter på strategier och EU-lagstiftning. Utförd.
- Aktivt söka relevanta EU-bidrag för att öka graden av extern finansiering och tillvarata möjligheter som erbjuds inom EU:s fonder och program att delta i innovations- och samverkansprojekt som stärker den ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarheten. Utförd.

Nämndmål: 3.2.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska bidra till att Stockholms stads upphandlingar är hållbara

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har ansvarat för kategoriråd och -team avseende fordon och deltar också i kategoristyrningsteam och -råd för el, vitvaror, IT och livsmedel för att minska miljö- och klimatpåverkan från stadens upphandlingar.

Förvaltningen stöttar serviceförvaltningen i arbetet med att formulera kravspecifikationer kopplade till inköpsrelaterade åtgärder i de tematiska handlingsplanerna som ligger under miljöprogrammet; exempelvis kemikalieplanen, handlingsplan för biologisk mångfald och

handlingsplan för minskad spridning av mikroplast. Bland aktuella avtalsområden kan nämnas kemiska produkter för städ och disk, inkontinensmaterial, hem och hygien samt papper och plast. I den löpande samverkan med serviceförvaltningen är fokus även på uppföljning och medverkan i avtalsförvaltningen. Där ligger under 2022 och 2023 stort fokus på avtal för textilservice och arbetskläder. Det innebär en möjlighet till påverkansarbete gentemot leverantörer för att få in mer miljö- och kemikaliesmarta produkter i stadens sortiment.

Förvaltningen stöttar även andra förvaltningar och bolag i arbetet med att formulera relevanta miljö- och kemikaliekraV. Under 2022 har exempelvis stöd getts till utbildningsförvaltningen i en upphandling av idrottsmaterial, där ett fortsatt arbete med att följa upp ställda krav genom kemiska analyser har tagit vid. Resultat av analyserna presenteras i början av 2023.

En särskild satsning har gjorts inom området skolkök för att minska såväl energianvändning som effektuttag. Bl.a. har en e-utbildning till skolkökspersonal tagits fram.

Aktiviteter:

- Stödja nämnder och bolagsstyrelser med miljö- och klimatkrav vid upphandlingar där fordon och tjänster som inkluderar fordon och transporter ingår. Stöd ges även vid uppföljning av dessa upphandlingar. Utförd.
- Delta med miljö- och klimatexpertis i stadens kategoriarbete för upphandling. Utförd.
- Säkerställa att kemikalieplanen och rekommendationen för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi uppfylls i bygg- och anläggningsprojekt, i samverkan med trafiknämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna samt byggande och anläggande bolag. Utförd.
- I samverkan med kommunstyrelsen och servicenämnden säkerställa att miljökrav inkluderas i inköpsprocessen för de centrala avtalsområdena samt stödja nämnder och bolag att göra detsamma i de egna avtalen. Utförd.
- I arbetet med implementering av handlingsplan för biologisk mångfald stötta stadens förvaltningar med krav för att stärka biologisk mångfald. Utförd.
- Stärka kemikaliecentrums specialstöd till stadens olika verksamheter inom upphandlingar. Utförd.
- Tillsammans med servicenämnden och kommunstyrelsen utreda förutsättningar och kostnader för att upprätthålla en miljö- och klimatmärkning för inköpssystem med tillhörande arbetssätt. Utförd.

Nämndmål: 3.2.3 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet är innovativ och använder digitala verktyg

● Uppfylls helt

Analys

Med utgångspunkt av beslutade utvecklingspiloter och förvaltningen digitaliserings- och utvecklingsplan 2022 har arbetet under hösten skiftat karaktär från förstudier till utveckling och införande. Projekten utformas så långt det går förvaltningsövergripande och med definierade nästa steg för piloterna. Det bedrivs också ett aktivt arbete avseende att återanvända lösningar till fler tillämpningar samt att fokusera på stegvis utveckling. I köldmedierapportering provas också delvis nya arbetsmetoder där utvecklare och beställare samarbetar aktivt under hela utvecklingsprocessen.

Förvaltningen har också stärkt utvecklingskapaciteten på ledningsnivå genom rekrytering av en utvecklingschef och förvaltningen har vidare påbörjat processer för att arbeta med tvärfunktionella team inom t.ex. geodata.

Utveckling av förvaltningens projektportfölj är genomförd och blir nu ett besluts- och uppföljningsstöd. Fortsatt utveckling av metoder och processer väntas under 2023.

Flera initiativ har tagits för att öka samverkan med andra förvaltningar inom digitalisering, främst stadsledningskontoret, men också med andra fackförvaltningar med likartade utmaningar.

Aktiviteter:

- Implementering av portföljstyrning. Utförd.
- Arbeta med långsiktig kompetensförsörjning inom digitaliseringsområdet. Utförd under 2023, arbetet fortgår dock långsiktigt.
- Försöka att tekniskt implementera två utvecklade processer med stöd av digitalisering, köldmediedeklarationer och digitala inspektioner. Utförd, arbetet fortsätter under 2023.
- Kontinuerligt utveckla och sprida insikter och lösningar till andra verksamhetsprocesser. Utförd.
- Ta fram en plan för AI samt börja med en pilot för texttolkning, kategorisering och bearbetning av klagomål via AI. Delvis utförd, arbete fortsätter under 2023 och förvaltningen har beslutat att en separat plan för AI inte är önskvärd, utan AI ses som en möjlig lösning i det fortsatta utvecklingsarbetet.
- Ta fram en plan för datahantering vilket är en förutsättning för utveckling av AI och IoT. Utförd.
- Vidareutveckla Miljödata inom ramen för projektet Ännu Smartare Miljödata, som finansieras via Smart Stad. Utförd.

Nämndmål: 3.2.4 Miljöförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare med en hälsosam arbetsmiljö och gott ledarskap

 Uppfylls helt

Analys

Under våren genomgick förvaltningen en succesiv återgång till kontoret för att kunna återgå till det ”nya normala”. Förvaltningen har också tagit fram ett förhållningssätt för arbetet efter pandemin, då graden av hemarbete fortsatt kommer att ligga på en högre nivå än innan pandemin även när det är möjligt att vara på kontoret. Flexibla arbetsformer som passar både verksamhet och medarbetare är viktigt också för förvaltningens möjlighet att ses som en attraktiv arbetsgivare.

Under våren genomfördes en organisationsöversyn, i syfte att öka synergieffekter mellan verksamhetsområden och skapa ökad miljönytta. Målet är att organisationen i största möjliga mån främjar utveckling och kollegialt lärande och samtidigt bidrar till ett bättre resursutnyttjande och en ökad tydlighet både internt inom organisationen samt externt, mot övriga Stockholms stad och andra intressenter. Den nya organisationsstrukturen trädde i kraft den 1 september och under hösten har förvaltningen arbetat med att implementera den nya organisationen. De nya avdelningarna har arbetat med teamutveckling och att ta fram nya arbetsformer och arbetssätt.

Förvaltningen fortsätter att satsa på kompetensförsörjning i enlighet med den kompetensförsörjningsplan som beslutades för 2022-2024. En ledningsutvecklingsinsats för samtliga chefer har pågått under året. Även de fortsatta omfattande kompetensutvecklingsinsatserna inom digitaliseringsområdet pågår för förvaltningens chefer, med syftet att skapa samsyn i digitaliseringsarbetet samt bygga ökad genomförandekraft i de kommande aktiviteterna. En utvecklingschef har också rekryterats för att driva det fortsatta arbetet.

Förvaltningens totala sjukfrånvaro har höjts något även om den fortsatt ligger på en låg nivå. Insatser i form av arbetslivsinriktad rehabilitering görs för att den som drabbats av sjukdom ska återfå sin arbetsförmåga. Förvaltningen har också tagit fram två digitala ergonomiutbildningar, dels en för en flexibel kontorsmiljö men även en för hemarbete med fokus på saker man kan göra för att skapa en fungerande arbetsplats hemma. Förvaltningen fortsätter också det aktiva friskvårdsarbetet.

Under året utförde också Arbetsmiljöverket tillsyn avseende stadens systematiska arbetsmiljöarbete och miljöförvaltningen blev utvald för stickprovsinspektion. Fokus på inspektionen var årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet och miljöförvaltningen fick positiv återkoppling för sitt arbete från Arbetsmiljöverket.

Förvaltningen uppnår i årets medarbetarenkät ett resultat på 84 vad gäller aktivt medskapandeindex (AMI). Det höga resultatet motsvarar föregående års resultat. Förvaltningen uppvisar också goda resultat i Nyckeltalsinstitutets index för attraktiv arbetsgivare och når där ett resultat på 144 (vilket är att jämföra med branschmedianen på 107). I Nyckeltalsinstitutets jämställdhetsindex (JÄMIX) når förvaltningen ett resultat på 123 (där branschmedianen är 123). Jämfört med föregående år har förvaltningen försämrats

resultatet i JÄMIX med 17 poäng, vilket främst beror på att antalet kvinnor på allmän visstidsanställning ökade under 2021. Bakgrunden till detta är att de allra flesta som anställdes som träningsinspektörer var kvinnor, vilket också återspeglas i könsfördelningen på universitetsutbildningarna för miljö- och hälsoskydd. Skillnaden mellan könen i andelen anställda med visstidsanställning ökade genom detta från 1 procentenhets skillnad 2020 till 7 procentenhets skillnad 2021.

Aktiviteter:

- Erbjud utbildningar inom bland annat juridik, ekonomi och ärendehantering för förvaltningens chefer och medarbetare. Utförd.
- Erbjud utbildningar för förvaltningens chefer inom ledarskap, lönebildning, arbetsmiljö, arbetsrätt och kompetensbaserad rekrytering. Utförd.
- Fortsatt ledningsutveckling för förvaltningens chefer. Utförd.
- Fortsatta kompetensutvecklingsinsatser för förvaltningens inspektörer inom bemötandefrågor och hot och våld. Utförd.
- Tillsammans med övriga tekniska förvaltningar fortsatt delta i utbildningsinsatsen TN-akademin. Utförd.
- Fortsatt delta i Nyckeltalsinstitutets index för jämställdhet (JÄMIX) och Attraktiv arbetsgivare. Utförd.
- Fortsatt utveckling av introduktion för nyanställda, bl.a. anpassningar efter utvärdering av digital introduktion som komplement till fysisk introduktion som sker en gång per halvår. Utförd.
- Stärka förvaltningens kompetens inom förändringsledning och digitalisering. Utförd.
- Utvärdera förändrade arbetssätt efter pandemin. Utförd.
- Följa upp förändringar i arbetsmiljö och arbetssätt efter förvaltningens återflytt till Tekniska nämndhuset. Utförd.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Nämndens resurser måste disponeras på effektivast möjliga sätt vilket medför behov av ständiga anpassningar och denna utveckling drivs på av den generella kostnadsutvecklingen. Miljö- och hälsoskyddsnämnden fortsätter att fokusera på kärnverksamheten, det vill säga tillsynen, med hög självfinansieringsgrad inom detta område.

Budgeten från kommunfullmäktige var ursprungligen netto 140,3 mnkr. I avstämningsärendet erhöll nämnden ytterligare 5,0 mnkr för vattenförbättrande åtgärder från CM 2. Därutöver tilldelades 0,9 mnkr för utökade friskvårdsmedel och starka team. Som tabellen nedan visar uppgår den sammanlagda nettobudgeten till 146,2 mnkr.

	Kostnader	Intäkter	Netto
KF budget 2022	236,4	-96,1	140,3
Budgetjustering för lokala åtgärdsprogram	5,0		5,0
Omslutningsförändringar	44,7	-44,7	0
Budget avstämningsärendet	286,1	-140,8	145,3
Budgetjustering för ökad friskvård och starka team	0,9		0,9
Nämndbudget	287,0	-140,8	146,2

Självfinansieringsgraden, som omfattar både tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelskontroll, ligger på 73 %. Den budgeterade andelen uppgår till 70 %. Den höga självfinansieringsgraden förklaras främst av att nämnden tilldelats ett statligt bidrag för trängseltillsyn på 13,9 mnkr som inte var budgeterat och avser livsmedelskontrollen. Det innebär därmed att årets självfinansieringsgrad blir missvisande, då bidraget höjer självfinansieringsgraden.

	VP 2022	T2 2022	VB 2022
Miljöbalkstillsyn (MB)			
Självfin.grad Hälsoskydd	65%	62%	66%
Självfin.grad Plan och miljö	66%	64%	61%
Självfin.grad MB	66%	63%	64%
Livsmedelskontroll			
Självfin.grad Livsmedel	77%	74%	87%
MHN tillsyn	70%	67%	73%

Under 2022 redovisar livsmedelskontrollen lägre intäkter för planerad kontroll (13,1 mnkr). Detta är en följd av övergången till efterhandsdebitering, där införandeåret ger ett exceptionellt resultat. Intäktsnivån har justerats i verksamhetsplanen för 2023, eftersom efterhandsdebitering leder till minskade intäkter. Förvaltningens budget för 2023 baseras på

högre intäkter inom området jämfört med utfall 2022 (cirka 8 mnkr). Övergången till efterhandsdebitering kommer även framgent innebära en något sänkt självfinansieringsgrad för livsmedelskontroll, jämfört med självfinansieringsgraden när förskottsdebiterade årliga avgifter tillämpades.

Nedanstående tabell visar utfall 2021 samt differensen mellan budget år 2022 och bokslut 2022:

Belopp i mnkr	VB 2021	VP 2022	T1 2022	Prognos T2-2022	VB 2022	Differens mot VP 2022
Intäkter						
Plan och miljö	25,7	29,1	30,0	34,3	34,3	5,2
- varav miljöbilsprojekten	3,5	5,9	6,0	8,1	8,2	2,3
Hälsoskydd	40,6	40,9	39,9	39,0	41,8	0,9
Livsmedelskontroll	73,4	48,0	61,6	59,2	51,8	3,8
Miljöanalys	1,2	5,8	6,4	5,6	4,5	-1,3
SLB-analys	15,7	15,5	16,7	16,7	16,0	0,5
FC, Nämnd, Kommunikation, Verksamhetsstöd, gemensamma kostnader, IT-projekt, MSL	2,3	1,5	1,5	1,7	1,8	0,3
Summa intäkter	158,9	140,8	156,0	156,5	150,2	9,4
Kostnader						
Plan och miljö	65,9	64,2	66,9	67,3	66,2	2,0
- varav miljöbilsprojekten	11,8	11,1	11,2	11,5	11,9	0,8
Hälsoskydd	46,9	49,4	49,5	49,7	50,1	0,7
Livsmedelskontroll	51,2	50,9	52,2	50,7	47,3	-3,6
Miljöanalys	33,0	39,6	40,3	40,6	37,0	-2,6
SLB-analys	21,7	22,8	23,0	22,5	21,9	-0,9
FC, Nämnd, Kommunikation, Verksamhetsstöd, gemensamma kostnader, IT-projekt, MSL	60,3	60,2	66,6	68,0	64,4	4,2
Summa kostnader	279,0	287,0	298,3	298,7	286,9	-0,1
Netto	120,1	146,2	142,3	142,2	136,7	-9,5

Differenser mot VP 2022 beror på följande

- **Plan och miljö redovisar ett** överskott med 3,2 mnkr, som huvudsakligen förklaras av högre intäkter i förhållande till budget med 5,2 mnkr. Det omfattar framförallt bidrag för Building Sustainability-konferensen, slutbetalningar för EU-projekten GrowSmarter och Eccentric samt omslutningsförändring för förlängning av projekt LCA-byggmaterial. Samtidigt har de fasta årliga avgifterna minskat pga. bortfall av objekt och lägre

timdebitering för tillsyn inom avfall, förorenad mark samt byggande av trafikinfrastruktur. Personalkostnaderna är lägre på grund av vakanta tjänster. Däremot är kostnaderna för konsulter inom projekten och det förstärkta arbetet avseende förorenad mark 1,4 mnkr högre än budget. I övrigt återfinns 0,6 mnkr i underskott fördelat på ett flertal olika poster.

- **Hälsoskydd** redovisar ett överskott med 0,2 mnkr. Utfallet av intäkterna ökade något under året i förhållande till budget med 0,9 mnkr. Kostnaderna översteg budgeten med 0,7 mnkr, huvudsakligen beroende av högre konsultkostnader.
- **Livsmedelskontrollen** redovisar ett överskott med 7,4 mnkr som framförallt förklaras av högre intäkter beroende på bidrag för trängseltillsyn. Bidraget balanserades till viss del av lägre intäkter och kostnader inom planerad kontroll på grund av övergången till efterhandsdebitering samt personalomsättning. Högre konsultkostnader hänförs till en extra satsning på e-tjänst för registrering.
- **Miljöanalys** redovisar ett underskott med 1,4 mnkr som avser konsultkostnader. Omslutningsförändringen med 1,4 mnkr på intäkts- och kostnadssidan avser projekt ”LåP Kusten”. Projektet förlängs in i 2023.
- **SLB-analys** redovisar ett resultat med högre intäkter och lägre kostnader. Sammantaget ett överskott med 1,4 mnkr. Intäktsökningen består av högre övriga intäkter och kostnadsminskningen förklaras av lägre kostnader framförallt kopplade till konsult- samt kontors- och driftskostnader.
- **Förvaltningsövergripande verksamheter** redovisar ett underskott med 3,9 mnkr, till följd av högre kostnader för digitaliseringsinsatser, e-utbildningar, anpassning av fem e-tjänster till nya tillgänglighetskrav, omfördelade personalkostnader inom förvaltningen, samt ökade konsult- och annonseringskostnader.

Avvikelse per kostnadsslag enligt stadsledningskontorets fördelning enligt tabellen nedan:

Mnkr	Nämndens budget	Utfall	Avvikelse mot budget	Förklaring
Kostnader				
Tillsyn/myndighetsutövning	136,9	134	2,9	Framförallt lägre personalkostnader pga. vakanser och sjukskrivningar
Miljöövervakning	54,5	52,5	2,0	Lägre personalkostnader pga. vakanser och sjukskrivningar samt lägre kostnader för kontor och drift.
Miljöbilar	11,1	11,9	-0,8	Ökade kostnader för kundförluster samt för köp av tjänster.
Energi och klimat	11,7	12,3	-0,6	Lägre personalkostnader pga. vakanser och sjukskrivningar men ökade kostnader för utbildning, konferenser och resor. Även ökade kostnader för konsulttjänster och avgifter.

Gemensam verksamhet	58,9	63	-4,1	Högre personalkostnader som avser lön, och som utbetalas 2023. Högre kostnader för informationsinsatser, konsult- och köpta tjänster.
Externfinansierade projekt	12,8	12,2	-0,6	Omslutning inom externfinansierade projekt. Lägre kostnader för konsulter och köpta tjänster. Högre kostnader för avgifter, utbildning och konferens samt informationsinsatser.
Summa kostnader	285,9	285,9	-1,2	
Intäkter				
Tillsyn/myndighetsutövning	-107,7	-111,8	4,1	Högre statlig ersättning för trängseltillsyn och övriga bidrag samt övriga intäkter. Lägre intäkter kopplat till livsmedelskontroll och miljöbalktillsyn.
Miljöövervakning	-14,7	-15,6	0,9	Ökade intäkter för sålda tjänster, SLB-analys
Miljöbilar	-5,9	-8,2	2,3	Ökade intäkter hänförligt till slutbetalningar av externfinansierade projekt.
Energi och klimat	-0,1	-0,5	0,4	Ökade övriga intäkter.
Gemensam verksamhet	-0,2	-0,6	0,4	Ökade övriga intäkter.
Externfinansierade projekt	-12,2	-13,5	1,3	Omslutningsförändringar förklarar till stor del ökade intäkter för de externfinansierade projekten.
Summa intäkter	-140,8	-150,2	9,4	
Avskrivningar (miljöövervakning)	1,1	1	-0,1	Något lägre avskrivningskostnader pga. senare leveranser.
Internräntor	0	0	0	
Verksamhetens nettokostnader inkl. kap kostnad	146,2	136,7	9,5	

Investeringar

För år 2022 uppgick nämndens planerade investeringsutgifter till 1,3 mnkr vilket fördelas som kostnad på flera år. Under året har investeringar gjorts om drygt 1,3 mnkr. Investeringarna avser instrument för luftmätning.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Nämnden har inga verksamhetsprojekt där kostnaderna bedöms överstiga 50 mnkr, som har betydande påverkan på stadens ekonomi eller berör frågor som är av strategisk vikt.

Analys av balansräkning

Enligt stadens anvisningar ska balansräkningen för år 2022 kommenteras i jämförelse med balansräkningen år 2021:

Balansräkning			
Period: 202200-202213			Kr
	IB 202200	202201-202213	Totalt
Anläggningstillgångar	1 782 938,41	338 993,85	2 121 932,26
12 Maskiner och inventarier	1 782 938,41	338 993,85	2 121 932,26
Omsättningstillgångar	22 403 884,92	79 593,88	22 483 478,80
15 Kundfordringar	13 865 475,65	1 411 646,10	15 277 121,75
161 Fordringar hos anställda	10 055,00	-10 055,00	0,00
165 Fordringar hos staten och EU	0,00	67 000,00	67 000,00
166 Andra kortfristiga fordringar	238 560,00	6 785,00	245 345,00
167 Ingående mervärdesskatt	0,00	0,00	0,00
16 Diverse kortfristiga fordringar	248 615,00	63 730,00	312 345,00
171 Förutbetalda kostnader	6 847 174,27	-253 600,22	6 593 574,05
175 Upplupna intäkter	1 442 620,00	-1 142 182,00	300 438,00
179 Övriga interimsskulder	0,00	0,00	0,00
17 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	8 289 794,27	-1 395 782,22	6 894 012,05
Summa Tillgångar	24 186 823,33	418 587,73	24 605 411,06
Eget kapital	14 127 282,17	-2 091 089,57	12 036 192,60
201 Eget kapital, ingående värde	14 127 282,17	0,00	14 127 282,17
20 Eget kapital	14 127 282,17	-2 091 089,57	12 036 192,60
Avsättningar	0,00	0,00	0,00
Långfristiga skulder	0,00	0,00	0,00
Kortfristiga skulder	-38 314 105,50	1 672 501,84	-36 641 603,66
24 Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-2 940,00	-74 088,00	-77 028,00
25 Leverantörsskulder	-17 948 039,81	-7 431 008,52	-25 379 048,33
26 Moms och särskilda punktskatter	0,00	0,00	0,00
28 Övriga kortfristiga skulder	-18 067 945,79	9 831 449,12	-8 236 496,67
291 Upplupna löner	-253 400,20	-920 792,05	-1 174 192,25
293 Upplupna sociala avgifter	-107 255,00	-132 907,95	-240 162,95
295 Förutbetalda intäkter	-505 630,00	-171 700,00	-677 330,00
299 Övriga interimsskulder	-1 428 894,70	571 549,24	-857 345,46
29 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-2 295 179,90	-653 850,76	-2 949 030,66
Summa Skulder & Eget kapital	-24 186 823,33	-418 587,73	-24 605 411,06

- Anläggningstillgångar ökar under 2022 med 0,3 mnkr. Årets anskaffning uppgår till 3,1 mnkr och mellanskillnaden 2022 års avskrivningar.
- Kundfordringar var 13,9 mnkr 2021, det vill säga 1,4 mnkr lägre än 2022. Ökningen 2022 beror nästan uteslutande av ökningen av interna kundfordringar med 1,3 mnkr.
- Förvaltningen har ingen fordran mot anställda den 31 december 2022.
- Förutbetalda kostnader, vilket främst består av hyra och IT-licenser var något lägre än vid föregående årsskifte.

- De upplupna intäkterna uppgår till 0,3 mnkr, vilket är drygt 1,1 mnkr lägre än vid årsskiftet. De upplupna intäkterna var vid årsskiftet 2021/2022 mycket högre beroende på att tillsynsavgifter som avsåg 2021 bokades upp då förvaltningen inte hann fakturera kunderna under december 2021.
- Leverantörsskulden uppgår till 25,4 mnkr och var 7,4 mnkr högre än 2021, vilket förklaras av ett större inflöde av fakturor sent i december 2022.
- Övriga kortfristiga skulder, består av förskott av projektmedel från staten och EU- projekt. Skulderna har minskat med 9,8 mnkr.
- Upplupna löner och sociala avgifter ökar med 1,0 mnkr beroende på avtalade löner som utbetalas först 2023.
- Förutbetalda intäkter uppgick till 0,7 mnkr och var i princip på samma nivå som 2021.
- Övriga interimsskulder minskade med 0,6 mnkr då alla större fakturor från leverantörer har inkommit i tid.
- Övriga konton nämns inte då de är marginella förändringar i förhållande till 2021.

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har eget ansvar eller delansvar för stadens genomförande av fyra av målen i Agenda 2030;

- Mål 7. Hållbar energi för alla (miljö- och hälsoskyddsnämnden)
- Mål 12. Konsumtion och produktion (miljö- och hälsoskyddsnämnden)
- Mål 14. Hav och marina resurser (miljö- och hälsoskyddsnämnden)
- Mål 15. Ekosystem och biologisk mångfald (exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden)

Mål 7. Hållbar energi för alla (miljö- och hälsoskyddsnämnden)

Förvaltningens löpande arbete med energieffektivare fordon (framförallt elfordon), ökad andel biobränslen, utfasning av fossila uppvärmningssystem, energieffektivisering i byggnader, ökad förnybar elproduktion samt att bistå i stadens arbete med att säkra effektutgång bidrar till att nå målet Hållbar energi för alla liksom till att nå stadens klimatmål likvärdigt som nationella och globala klimatmål.

Mål 12. Konsumtion och produktion (miljö- och hälsoskyddsnämnden)

Förvaltningens arbete med implementering av handlingsplanerna för hållbar plastanvändning, cirkulärt byggande och kemikalieplan, deltagande i kategoriteamsarbete, minskad klimatpåverkan från byggmaterial och fossilfria byggprocesser bidrar till att nå målet Hållbar

konsumtion och produktion liksom till att nå stadens klimatmål likväl som nationella och globala klimatmål. Genom konceptet ”Minimeringsmästarna” har invånare bjudits in till dialog och fått tips på hur de kan minska sitt avfall och ställa om till konsumtion med minskat kemikalie- och klimatavtryck. Förvaltningen har via Klimatpakten även involverat företag.

Mål 14. Hav och marina resurser (miljö- och hälsoskyddsämnden)

Det pågående arbetet med att ta fram lokala åtgärdsprogram för vatten (LÅP) utgör den mest prioriterade samverkansprocessen inom mål 14. Processen inkluderar alla berörda förvaltningar inklusive Stockholm Vatten och Avfall AB. Arbetet inom den förvaltningsövergripande dagvattengruppen utgör en annan viktig samverkan. Ny uppdragsbeskrivning har beslutats för styr-, samordnings- och dagvattengruppen för god vattenstatus. Samverkansformerna kring genomförande av åtgärder och uppföljning behöver fortsatt utvecklas.

Arbetet med att förebygga nerskräpning av stadens vatten, implementering av handlingsplanen för minskad spridning av mikroplast och handlingsplan för upprättande av nya badplatser samt samverkan i framtagande av stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald (SÅF) är andra viktiga uppdrag där samverkan behövs för att nå måluppfyllelse av mål 14.

Mål 15. Ekosystem och biologisk mångfald (exploateringsämnden och miljö- och hälsoskyddsämnden)

Handlingsplan för biologisk mångfald antogs av kommunfullmäktige i november 2020. Planen är den första i sitt slag i staden och lägger grunden för en höjd ambitionsnivå för arbetet med att nå mål 15 samt utgör en plattform för samverkan både inom staden och med externa parter såsom näringsliv, fastighetsägare och föreningsliv.

I enlighet med handlingsplanen har under året fyra av fem stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald, med tillhörande detaljerade åtgärder, nu färdigställt (både som rapport och i GIS-databas). Det femte åtgärdsförslaget beslutas av miljö- och hälsoskyddsämnden tidigt under 2023. Dessa konkretiserar möjliga åtgärder och är en grund för utökad samverkan mellan olika aktörer i staden som arbetar med att förvalta och utveckla naturmarken.

Jämställdhet

Agenda 2030 slår fast att jämställdhet mellan kvinnor och män är en förutsättning för att nå alla hållbarhetsmål och att arbetet med agendan därför måste ha ett integrerat jämställdhetsperspektiv. Miljöförvaltningen har sedan länge arbetat med olika insatser inom jämställdhetsområdet; exempelvis genomförs årligen en omfattande lönekartläggning för att säkerställa att osakliga löneskillnader mellan könen inte förekommer och förvaltningen bedriver ett omfattande likabehandlingsarbete utifrån diskrimineringslagstiftningen. Bland de aktiva åtgärder som genomförts återfinns bland annat kartläggning av arbetsvillkor och säkerställande av icke-diskriminering i rekryteringsrutinerna.

Inom tillsynen tillämpas ett humanperspektiv där åtskillnad inte görs mellan könen utan lagstiftningen betonar likabehandling. Förvaltningens arbete kan således bidra till jämställd hälsa, där alla stadens medborgare ska ha lika möjligheter till exempelvis en god boendemiljö. Miljöförvaltningens strategiska arbete för ökad jämställdhet har främst inriktat sig på där normer skapas; det ska finnas ett jämställdhetsperspektiv i det dagliga arbetet, i alla delar av organisationen. Servicen ska vara god och likvärdig för alla oavsett kön och förvaltningen arbetar kontinuerligt med kompetensutvecklingsinsatser kring bland annat bemötande, normkritik och jämställdhet. Förvaltningen har kontinuerlig omvärldsbevakning inom ämnet och anordnar också föreläsningar med externa talare i aktuella ämnen.

Barns rättigheter

Rutiner och checklistor för framtagande av barnkonsekvensanalys används inom förvaltningens tillsynsarbete rörande skolor och förskolor, bassängbad och plaskdammar. För skolor och förskolor har miljön i och runt skolan, utöver hälsomässiga aspekter, betydelse för barnens möjlighet att tillgodogöra sig skolarbetet på ett bra sätt. Barnkonsekvensanalyserna ska vara en del av underlaget vid beslut där barn påverkas. Vid beslut som innebär att barnens bästa inte tillgodoses ska konsekvenserna redovisas i besluten. Checklistorna kan även användas inom andra relevanta tillsynsområden om beslut inom området kan påverka barns rättigheter. Förvaltningen belyser även i remissyttranden till stadsbyggnadskontoret förhållanden som har betydelse för barns rätt till att växa upp i en hälsosam miljö.

Stockholms stads kemikalieplan har ett starkt uttalat fokus på att minska framförallt barns exponering för farliga ämnen. Ett omfattande arbete för kemikaliesmarta förskolor utförs av förskolorna med kontinuerlig vägledning från miljöförvaltningen. Anvisningar kommuniceras till såväl kommunala som fristående förskolor och huvudmän bland annat genom en tryckt vägledning och en e-utbildning. Under året har arbetet breddats till att rikta sig även till skolor och fritidshem. I samarbete med utbildningsförvaltningen har en vägledning för dessa verksamheter producerats och publicerats i form av en e-utbildning. Vägledningar, utbildningar och mer information finns på <https://leverantor.stockholm/fristaende-forskola-skola/minska-skadliga-kemikalier-i-forskolan-och-skolan/>

En särskild webbsida för kemikaliekommunikation med ungdomar har lanserats och marknadsförts med stortavlor och en mycket framgångsrik kampanj i sociala medier.

Nationella minoriteters rättigheter

Miljöförvaltningen tillhandahåller översättning av information till de nationella minoritetsspråken när så efterfrågas. Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt för att tillgängliggöra mer information på engelska och i linje med principer för klarspråk inom förvaltningens delar av stadens webbsidor. Under 2022 har exempelvis stora delar av innehållet på webbsidan ”Leva Hållbart” speglats till engelska.

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att den interna kontrollen under år 2022 varit tillräcklig. Precis som tidigare år har systematiskt kontroll genomförts löpande med fokus på rutiner kring ekonomi, prognosarbete, personalrelaterade frågor, m.m. Inga väsentliga avvikelser har noterats och revisionskontorets granskning bekräftar också att verksamheten är välskött. Måluppfyllelsen är god och det har inte funnits anledning att lämna några kommentarer kring ekonomihanteringen.

Systematiskt kvalitetsarbete

Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla processer och arbetssätt för ökad effektivitet och högre kvalitet. Kvalitetsarbetet bedrivs till stor del decentraliserat på miljöförvaltningen där chefer och medarbetare har som mål att ständigt utveckla och förbättra processerna inom sina respektive sakområden. Under året har det gjorts en mindre översyn av väsentlighets- och riskanalysen och internkontrollplanen.

Förvaltningens utvecklingsportfölj är etablerad och första rapportering genomfördes i december 2022. Portföljen ger god möjlighet att från olika perspektiv kunna fånga information om status, omfattning, ägarskap och ekonomi för projekt och insatser förvaltningen driver. Den möjliggör även en starkt förmåga att hantera idéer och nya initiativ genom en enkel registrering som sedan kan bedömas och beslutas.

Som ett led i att öka kunskapen om invånarnas syn på stadens arbete med miljö- och klimat har miljöförvaltningen analyserat och spridit resultatet av medborgarenkäten för 2021. Temat för enkäten var konsumtion och boendemiljö. Miljöförvaltningen har även utvecklat arbetet med att inhämta synpunkter från invånare inför större kommunikationsinsatser. Ett exempel är genomförandet av intervjuer med ungdomar i samband med insatsen ”kemismart”. Via webbsidan Miljöbarometern sprider miljöförvaltningen data om miljötilståndet i staden, vilket gör det möjligt för invånarna att vara välinformerade och därmed delaktiga i stadens klimat- och miljöarbete.

Vad gäller synpunkter och klagomål så har miljöförvaltningen över åren haft ett tämligen lågt antal serviceanmärkningar. Serviceanmärkningar diarieförs enligt fastställd rutin och återkoppling ska ske till den klagande inom 15 arbetsdagar. Avseende klagomål på nämndens beslut i specifika ärenden så registreras dessa i det pågående ärendet och besluten är överklagningsbara. Under 2022 har fem serviceanmärkningar inkommit och samtliga har hanterats inom angiven tidsram.

Övrigt

Nämndbeslut och ärendebalans

Nämnden har sammanträtt tio gånger under året och behandlat 131 ärenden.

Nämndens totala ärendebalans kan utläsas genom att jämföra antalet nya och avslutade ärenden inom samma år. Under 2022 upprättades 23953 ärenden vilket är 4546 fler än 2021. Ökningen av antalet ärenden jämfört med föregående år beror framför allt på inkommande köldmedierapporter (som tidigare inte hanterats i ärenden), ansökan om dispens för matavfall, anmälan om kompostering, bostadsklagomål samt riskklassning av livsmedelsanläggningar.

Under året avslutades 22884 ärenden vilket är 6733 fler än antalet avslutade ärenden under 2021 och 1069 färre än nya ärenden. Totalt var 9047 ärenden öppna vid årsskiftet 2022/2023 vilket är 1240 fler än vid förra årsskiftet. Av 4599 inkommande ärenden i ärendetyper som även kan inkomma via e-tjänster inkom 3191 via e-tjänsterna vilket utgör 69,9 %.

Period	Nya ärenden	Avslutade ärenden	Öppna ärenden (1)
2018	19383	19122	8564
2019	19438	18868	9320
2020	18377	23103	4558
2021	19407	16151	7807
2022	23953	22884	9047

Not 1: Öppna ärenden avser läget vid årets slut.

Överprövningar

Det har under året kommit in 312 avgöranden från överinstanser där överklagade beslut från miljö- och hälsoskyddsnämnden har prövats i sak. Statistiken inkluderar inte avgöranden där nämndens beslut inte har prövats av överinstans, såsom avvisning, avskrivning och meddelat prövningstillstånd, eller avgöranden där nämnden varit part men inte fattat något beslut, såsom utdömande av vite och tillståndsprövningar med nämnden som remissinstans.

Antalet överprövningar har fortsatt öka de senaste åren och i år uppnått en fördubbling på tre år:

År	2019	2020	2021	2022
Antal överprövade mål	155	236	280	312

Ökningen beror främst på att fler beslut har avgjorts av länsstyrelsen. Nämnden har under en längre tid haft problem med långa handläggningstider hos länsstyrelsen. Överklaganden har tidigare vanligen legat hos länsstyrelsen i omkring ett år, och inte sällan betydligt längre än så,

innan de har prövats. Eftersom ett beslut som huvudregel inte gäller så länge det är överklagat innebar det att nämnden inte kunde göra förelägganden och avgiftsbeslut gällande mot adressaten. Effekten av att länsstyrelsen under flera år i rad har avgjort fler ärenden än normalt är både att antalet överklaganden som har legat hos länsstyrelsen i längre än 12 månader har minskat och att en minskning av handläggningstiden för nya överklaganden har kunnat noteras. Den genomsnittliga handläggningstiden för avgöranden från länsstyrelsen de senaste två månaderna har legat på några månader vad gäller avgiftsbeslut och, med några enstaka undantag, kring ett halvår för övriga beslut.

Utöver överprövade ärenden bör det nämnas att det i efterverkningarna av pandemin även under 2022 avgjorts ett betydande antal mål om utdömande av vite enligt lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Efter att tillämpliga föreskrifter upphävts har förvaltningsrätten under en period avslagit 16 av dessa ansökningar då domstolen bedömt att ändamålet med vitet förlorat sin betydelse. Kammarrätten i Stockholm har därefter klargjort att så inte är fallet, kort sagt då behovet av de aktuella föreskrifterna vid ökad smittspridning skulle kunna aktualiseras igen varför vitena för äldre överträdelse behöver dömas ut för att sanktionen ska förbli effektiv. Med en viss fördröjning har förvaltningsrätten därefter rättat sig efter Kammarrättens dom och fortsatt döma ut vitena, i totalt 33 fall under 2022. I några enstaka fall har förvaltningsrätten, såsom förra året, avslagit nämndens ansökan då man inte godkände nämndens sätt att delge förelägganden muntligt. Förvaltningen har ansett att förvaltningsrättens bedömning varit felaktig men valde att inte överklaga besluten. Detta eftersom trängsel tillsynen vid den tidpunkten hade upphört samtidigt som exakt samma sätt att delge har godkänts av domstolen i närmare 300 andra mål. Avgörandena bedömdes därför inte ge uttryck för någon vägledande praxis.

Utfall av överinstansernas avgöranden

Nämndens beslut har fastställts (inklusive avgöranden där prövningstillstånd inte har meddelats) i 280 fall, vilket utgör 89 procent av totalt 313 avgöranden. Motsvarande andel för år 2021 var 85 procent av totalt 280 avgöranden. Andelen beslut som har stått sig har således fortsatt öka jämfört med föregående år. Av de 32 avgöranden som inte stod sig har nämndens beslut under år 2022 ändrats¹ eller upphävts helt eller delvis i 18 fall (29 fall år 2021) och upphävts och återförvisats för fortsatt handläggning i 14 fall (12 fall år 2021). Förvaltningen konstaterar att det generella utfallet av överinstansernas avgöranden därmed fortsatt ligger på en bättre nivå än föregående år och att nämndens tillsynsverksamhet fortsatt uppvisar ett gott betyg när det kommer till överprövningen.

	Totalt	MHN beslut fastställt	MHN beslut delvis ändrat	MHN beslut helt ändrat	Ärendet återförvisas	Fråga om PT
MÖD	20					20
MMD	52	41	3	1	7	

¹ Exklusive ändringar som inte påverkar beslutet i sak, t.ex. framflyttande av tid för fullgörande av föreläggande.

FR	13	10	2	1		
LST	228	209	8	4	7	
Totalt	313	280	13	6	14	20

De beslut som har *återförvisats* gäller, liksom tidigare år, framför allt olägenhetsärenden där nämnden har fått tillbaka ärendet för fortsatt utredning. I flera avgöranden ansåg överinstansen att effekten av vidtagna åtgärder behövde följas upp innan ärendet kunde avslutas. I andra fall behövdes enligt överinstansen mer utredning för att klargöra om olägenhet förelåg, t.ex. ärendet om bullerstörningar från Gröna Lunds attraktion Ikaros. Ett ärende gällde störningar från en idrottsplats där domen ger värdefull vägledning kring hur en olägenhetsbedömning ska göras i dessa fall (se mer under principiella avgöranden). I ett fall ansåg länsstyrelsen att nämnden inte hade skäl att avvisa en bristfällig ansökan om tillstånd till värmepump utan skulle pröva ärendet i sak och vid behov avslå ansökan.

Av de beslut som *delvis ändrats* handlar sex om tillsynsavgifter. I några fall har beslutet överklagats och väntar på överprövning. Ett föreläggande om att märka ut ämnen i förpackningar på fryst frukt ändrades till att endast avse fryst äpple och banan då det var oklart vilka andra frukter som avsågs. I ett annat ärende ansåg länsstyrelsen att Södra Teatern ska få spela 28 livekonserter istället för 21 som nämnden begränsat verksamheten till, utan att ändra nämndens beslut i övrigt. Länsstyrelsen hävde en punkt om redovisning av effekt i ett föreläggande om åtgärdsförslag gällande Bromma flygplats. Länsstyrelsen godtog Swedavias invändning om att den aktuella åtgärdens effektivitet var mycket svår att beräkna i förväg. Mark- och miljödomstolen gjorde en mindre ändring i föreläggande om åtgärdsförslag för att minska buller på förskola. Ändringen berodde sannolikt på brister i underlaget men fick av andra skäl ingen praktisk konsekvens för målet med föreläggandet varför domen inte överklagades vidare. Ett beslut ändrades slutligen delvis efter att nämnden medgett justering på grund av nya uppgifter.

De fall där nämndens beslut har *ändrats helt* är få men rör sig i regel om mer komplexa ärenden. Länsstyrelsen har hävt nämndens beslut om att ta ut avgift för livsmedelstillsyn av Amazon då ansvarsförhållandena för livsmedelsverksamheten enligt länsstyrelsen i det stadiet ännu inte var tillräckligt utredda. Vidare har förvaltningsrätten hävt nämndens förbud mot att använda påståendet ”framtaget av forskare” på kosttillskott då domstolen tolkar den tillämpliga EU-förordningen så att endast hela påståendet ”framtaget av forskare med yrkeskunskaper om hälsa” är förbjudet. Mark- och miljödomstolen hävde ett föreläggande om skadedjursutredning i ett långdraget klagomålsärende. Ärendet har överklagats och medgetts prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen. Ett föreläggande om åtgärder för att sänka inomhustemperatur i ett tidigare återförvisat ärende hävdes då länsstyrelsen bedömt att effekterna av de åtgärder som nyligen vidtagits av fastighetsägaren först bör utvärderas under sommarhalvåret. Två beslut hävdes slutligen av formella skäl, ett på grund av fel i kommunikering och ett beslut om tillsynsavgift på grund av att beslutet riktats mot fel part (huvudmannen för förskolan istället för fastighetsägaren vad gäller fastighetsrelaterade olägenheter).

Principiellt viktiga avgöranden

Nedan följer ett axplock av de principiellt viktiga frågor som har prövats under året och som förtjänar att nämnas kort.

Som remissinstans har nämnden under flera år varit mycket aktiv i processen om tillstånd till kraftvärmeverk vid Lövsta. I november avslag mark- och miljödomstolen ansökan. Kraftvärmeverket förutsätter anläggning och drift av hamn i Östra Mälarens vattenskyddsområde som förser cirka 2 miljoner människor med dricksvatten. Inför byggande och drift av hamnanläggningen behöver förorenade sediment saneras för att inte riskera att sprida sig i vattenområdet. Domstolen framhåller visserligen fördelar med lokaliseringen och det allmänna intresset av energiproduktion. I bedömningen beaktar dock domstolen att verksamhetsutövarens skyddsåtgärder vad gäller den behövliga saneringsmuddringen inte varit på en sådan nivå att en risk för spridning av föroreningar i strid med skyddsföreskrifterna kunde undvikas. Även riskerna med utökade fartygstransporter under driften nämns särskilt. Domstolen anser att verksamhetsutövaren inte har visat att särskilda skäl för dispens från vattenskyddsföreskrifterna föreligger och att det allmänna intresset till skydd för dricksvatten överväger i detta fall. Det förelåg därför inte förutsättningar för att ge dispens från skyddsföreskrifterna för vattenskyddsområdet varför tillståndsansökan avslogs. Stockholm Exergi har överklagat domen och bland annat påtalat att man avser att genomföra fördjupade utredningar vad gäller genomförandet av saneringsmuddringen.

Även Trafikverket fick avslag för sin tillståndsansökan om generösare inläckagevillkor i vissa delar av Förbifartstunneln, bland annat i närheten av Grimsta naturreservat. Sammantaget ansåg domstolen att Trafikverket redan i ett tidigt skede kunde ha agerat annorlunda (använt sig av den dyrare metoden betonglining som skyddsåtgärd) för att innehålla tidigare meddelade inläckagevillkor. De ökade kostnaderna för att använda sig av betonglining i ett senare skede än vad som var möjligt kunde därför inte beaktas i en rimlighetsbedömning enligt miljöbalken. Domstolen tyckte däremot, vid en avvägning mellan kostnader och risken för skada med utökat inläckage under driften, inte att betonglining var en orimligt dyr skyddsåtgärd. Även detta avgörande har överklagats av Trafikverket.

Såväl Förbifartsdomen som avgörandet i Lövsta-ärendet visar på att verksamheter som i sig är av stort allmänt intresse, precis som alla andra verksamheter, ändå kan behöva finna sig i att vidta relativt kostsamma skyddsåtgärder för att minimera deras påverkan på andra motstående intressen som beaktas vid en miljöbalksprövning. Detta är en viktig utgångspunkt att kommunicera även i nämndens arbete som remissinstans, bland annat när andra delar av staden agerar som verksamhetsutövare för olika projekt av allmänintresse.

Mark- och miljödomstolen har därutöver prövat ett ärende gällande störningar från bollplan på Grimstagatan. Domen är mycket läsvärd och sammanfattar bra vägledning och praxis vad gäller störningar från idrottsplatser. Den svåra frågan i dessa sammanhang har varit om störningar från människor (skrik och rop t.ex.) ska beaktas i en olägenhetsbedömning och hur dessa i så fall ska regleras. Sammantaget talar domen om att det i dessa fall ska göras samlad bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet där privatpersoners oorganiserade/spontana idrottande och störningar på grund av högljudda personer som nyttjar bollplanen i och för sig ska beaktas. Hur mycket anläggningen används och var den är

placerad samt vid behov undersökning av möjliga åtgärder med fokus på att justera eventuella problem med möjlighet till bibehållen verksamhet bör dock ligga i fokus snarare än riktvärden angivna som decibelnivåer. Ärendet återförvisades till nämnden då alla dessa aspekter inte hade utretts i ärendet.

En god nyhet har varit att länsstyrelsen har godkänt ett föreläggande mot en bostadsrättsförening om att inkomma med uppdaterad energiutredning samt åtgärdsförslag för att förbättra byggnadens energiprestanda åtminstone till klass E. Även om ärendet inte nått domstol är avgörandet intressant då frågan om det med stöd av 2 kap. 5 § miljöbalken går att förelägga om förbättring av energieffektivitet utifrån energideklarationer i stort sett inte är prövat i praxis tidigare.

Ett sämre utfall blev det i ett ärende där såväl länsstyrelsen och förvaltningsrätt prövade frågan om möjlighet att ta ut avgift för livsmedelskontroll för avvikelser som inte ingick i det klagomål som föranledde kontrollbesöket. Både instanserna kom fram till att tillsynsavgift för avvikelser utebliven registrering med tillämpning av artikel 79.2 c i kontrollförordningen (EU-förordning 2017/625) inte kunde tas ut förrän nästa offentliga kontrollbesök som utförts efter det kontrollbesök då avvikelser konstaterades. En sådan tolkning, att arbetet med att dokumentera och påtala bristen i sig inte får debiteras förrän nästa kontrollbesök, skulle innebära betydande svårigheter i att få täckning för vissa delar av livsmedelskontrollen varför domen har överklagats av nämnden och avvaktar beslut om prövningstillstånd i Kammarrätten.

Slutligen kan nämnas att Mark- och miljööverdomstolen har gett prövningstillstånd i fem mål som gäller McDonald's skyldighet att sortera ut bland annat förpackningsavfall i sina matsalar. Mark- och miljödomstolen har förra året gett nämnden rätt i att restaurangerna är att jämföras med "andra förbrukare" och därför ska sortera ut, men bedömde att detta inte gäller returburkar. Nämnden har fått yttra sig i ärendet ett antal gånger och avgörande bör komma under 2023. Delvis nya regler kommer att börja gälla från 2023, vilket också är skälet till att nämnden inte överklagade mark- och miljödomstolens domar vad gäller returburkar. Den frågan den kommande domen ska ta ställning till kommer därför delvis vara överspelad, men då domstolen sannolikt behöver pröva om föreläggandet ska stå kvar enligt de nya reglerna kan ärendet ändå komma att innehålla viktig vägledning framåt.